

Pinochet gençliği teslim alamadı

Çeviri Servisi

Şili'de 5 Ekim'de yapılan plebisit sonuçları, faşist diktatörlük altında geçen onbeş yıldan sonra Şili halkının sindirilemediğini ve boyun eğmediğini açık seçik ortaya koydu. Baskı ve yasaklara rağmen oylama öncesinde Şilililer ülke çapında kitlesel gösterilerle Pinochet'e, askeri-faşist diktatörlüğe hayır diyeceklerini kesin biçimde gösterdiler. Pinochet faşizmi altında doğmuş ya da büyümüş olan bugünün gençleri de kitlesel muhalefet eylemlerinin ön saflarında yerlerini aldılar, alıyordular. Oysa faşist rejim "kendisine uygun" bir gençlik için elinden geleni ardına koymadı.

Şili'de faşist rejim gençlere de ağır bir saldırı yöneltti. Kuşkusuz, İskence, katliam gibi fiziki saldırıdan, ideolojik saldırıya kadar her boyutu ve görünümlü ortaya çıkan faşist terör, yaratıcı tüm tahribat ve yıkıma rağmen gençliği teslim alamadı. Aşağıda New Times (37/88) dergisinde özetleyerek aktardığımız yazıda, Santiago'dan genç bir öğretmen faşizmin saldırısı ve gençliğin baskılarından şöyle anlatıyor:

"Şili faşizmi gençliği güvenmeyi umut ediyordu. Nasıyon sosyalist model tam anlamıyla uygulandı. Genç insanları sosyal faaliyete çekildi ve onlara "yeni Şili"de mutlu bir hayat vaat edildi. Telkin kampanyası anakullarından başladı. Anakullarının yönetim merkezini Eğitim Bakanlığına değil de, İçişleri Bakanlığına bağli olması bir tesadüf değildi. Genç kuşaklar da yeni, antikomünist bir dünya görüşü geliştirmeliydi. Başlangıçta bu etkili oldu ve diktatörlü hedefi tutturamamak gibi bir korkusu yoktu. Ama, Şili'de değişik gruplardan gençlere ilgili olup bitene

bir bakılın.

ÇOCUKLAR

Bebeklikten çıkmış ama henüz ilk gençlik yaşlarına erişmemiş olanları (6 ile 12 yaş arasındakileri) çocuk olarak değerlendireceğiz. Bunlar şimdiki rejim altında doğdular. Televizyon kampanyalarının saldırısına uğradılar ve yetkililer eğitim sistemi vastasıyla bunlara gerici düşünceler aşılamaya gayret gösterdiler. Ne ki şimdiki iktidar, çocukların protesto gösterilerinde yer aldığını göremek dehşete düşüyor. Ve her defasında muhalefeti çocukların ahlakını bozmakla suçuyor. Ashında en küçük Şilililer dahi Pinochet'in bela olduğunu biliyorlar. Bunu da oyunlarında, Pinochet'in her gün yapmayı adet haline getirdiği konuşmaları başarılı bir alayla taklit ederek gösteriyorlar. Faşist öğretmenlerden (ki bunların oranı % 20'den az) korkmayı, güvendikleri öğretmenlere durumu sormayı öğrendiler. Elbette çocukların zihinlerine antikomünist düşünceler yerleştirilmiş olabilir, yine de Pinochet'e ve silahlı kuvvetlere karşı iyi duygular geliştirmeleri mümkün değil.

Boyle olması da doğal, zira çocuklar düşünebilecek yaşta. Bu yaşlarda düşünme tümayile somut şeylere dayanır. Somut gerçeklik ise bütün ailelerin Pinochet ve silahlı kuvvetlerden memnun olmaması, reddetmesidir. Gençlerin ve o kadar genç olmayanların tabiriyle "moruk", Şilililer'in zihninde rezil bir yaratıktır ve çocukların bunun gayet iyi farkındadır.

İktidar eğitim sistemini ken-

Gençlerin ve o kadar genç olmayanların tabiriyle "moruk" Şilililer'in zihninde rezil bir yaratıktır ve çocukların bunun gayet iyi farkındadırlar.

İLK GENÇLİK ÇAĞINDAKİLER

12 ile 18 yaşları arasındaki dönemde gençler, aile, toplum ve çalışmaya ilgili olarak kendi değerler sistemini geliştirir. Gerçeklik karşısında eleştirel bir bakışa sahip olmaları beklenir. Bizim genç insanlarımız diktatörlük altında büyüdüler, kuşku ve zaftedilmez oldu-

lar. Siyasi meselelere kendi açılarından bakıyorlar. Yüksek öğrenim görmek istiyorlar, imkânların ne kadar az olduğunu görüyorlar. Diğer taraftan iş bulma perspektifi de parlak değil, her ailenin % 50'si işsiz. Bu nedenle okulu bitirme yaşı yaklaşıtkça genç insanlarda psikik ve sosyal huzursuzlukların açıkça belirdiği bir kaygılanma hali ortaya çıkıyor. Bu uyuşturucu düşkünlüğünde ve suç oranında artışa da yol açıyor.

Lise öğrencileri sokak çatışmalarına gidiyor, protesto hareketlerine katılıyor. Protestolarında seçgilerle davranmış da olsalar, sonuçta yapılan protestodur. Pinochet bu olgular için açıklama bulamıyor ve öğretmenleri çocukları baştan çıkarmakla suçluyor. Hep "düşman suçludur" şeklinde ki paranoyak argümanını tekrarlıyor. Hükümetteki beyefendiler kendi hareketlerinden dolayı hiçbir sorumluluk taşımayor, 14 yıldır mutlak biçimde iktidar oldukları halde başarısızlıklarından dolayı muhaliflerini suçluyorlar.

Şili'de herhangi bir protesto gösterisinde yer almış herkes, polis zorbalığının ne demek olduğunu tam anlamıyla bilmekte. Lise öğrencileri de hareketle katıldılar ve polis gaddarlığının anlamını bizzat öğrendiler. Gençlerin bu grubu iktidarı yansı her türlü eylemi reddediyorlar. Nüfusun varlıklı tabakalarında dahi iktidar yanlıları aşağılanıyor.

Genç kuşağın bu grubuna da güvenini yitiren Pinochet bunlara karşı baskılara başladı.

GENÇLİK

"Genç" terimi ile okulu bitirmiş ve toplumdaki yerlerini aramaya başlamış genç erkek ve kadınları kastediyorum. Hayat onlara nasıl davranıyor?

Şili'de genç insanların büyük çoğunluğu işsizlikten kıvrılıyor. Uzun yıllar ailelerinin desteğiyle yaşıyorlar, topluma yararlı olamıyorlar. Bu grubun iktidarı desteklemediği açık. Bu genç insanlar zaman içerisinde muhalefet saflarına katılıyorlar, ama çoğunluk hareketsiz, ilgisiz ve hayalkırıklığı içerisinde.

Gençlerin yaklaşık % 10'u üniversite ve yüksekokullara girebiliyor ve yüksek öğretim rüyalarını gerçekleştiriyorlar. Ancak Pinochet ve ideolojilerinin yenilgisi burada da açık. Üniversiteler her zaman iktidara batan bir diken olageldi. Öğrenci hareketi her yıl daha politikleşiyor ve öğrenciler alternatif olarak ya sol ile Hristiyan Demokratlar arasında bir koalisyonu ya da yalnızca solu görüyorlar. Pinochet'i desteklemenin lafi bile edilmiyor denemiyor. Güçler sağı tanınan üniversite ve yüksekokullarda dahi seçimleri kazandılar.

Bu durumu Şilili aydınları yönelik baskılar izledi, ki bu baskılar tutucular arasında dahi protestoların patlak vermesine yol açtı. Pinochet ilk defa olarak kendi yandaşlarından birisini, Rektör Federici'yi gördeden atmak zorunda kaldı.

Gençler faşizme karşı şimdiden baskıların bulunuyorlar. Çok uzun sürmeyecek. Ötümüzdeki yılların en getin yıllar olacağını biliyoruz. Ama biz, Şili'nin genç insanların düşünme zamanı kaçan gelmiş zorbanın sonunu görme şansına da sahip olacağız."

Geç kalmış bir tartışma denemesi: Bağımsız öğrenci yayıncılığı

Akın Çeliker
Sayfa 2

Pinochet gençliği teslim alamadı

Çeviri Servisi
Sayfa 12

Barış mücadelesi-sınıf mücadelesi

Ernst Wimmer
Sayfa 9

Düşünmeyi öğrenmek

Yaşar Yiğit
Sayfa 7

Genç işçiler ve sendika

Deri-İş Sendikası
Munzur Pekgüleç
Sayfa 8

Önce müzik

Murat Gökdemir
Sayfa 4

Gençlik Şurası sonrası gençler soruyor:

Söz hakkı kimin?

Şura başlamıştı. Konuşmacılar "2000 yılının gençliği"ni anlatıyorlardı. Dinleyicilere bilgi vermek durumundaydılar. Çünkü, üyelerde, dinleyicilerde emekli valiler, subaylar, bürokratlar, düzen sözcüleri ve polislerden oluşuyordu.

Dışarıya çıkan öğrencileri elli altmış sivil, iki otobüsle çevik kuvvet bekliyordu. Demokrasi bekçileri görev başındaydılar. Hemen saldırıya geçtiler. Alanda geride kalan ders notları, kırık gözlükler ve ayakkabılardı.

Üzülen beyler! Gençler dayak yerken sizler o mahalde yok muydunuz? İçeri de "Polis yok" diye söyleyen sizler değil miydiniz? Öğrenci gençlik maskelerinizi tanıyor. Maskeleri değiştirdiniz, de içiniz değişmeyecek.

Devamı 11. Sayfa'da

Gençlik Dünyası

Aylık Gençlik Gazetesi Kasım'88 Sayı 13 1000 TL (KDV dahil)

Dünya Gençlik ve Öğrenci Haftası'nda,

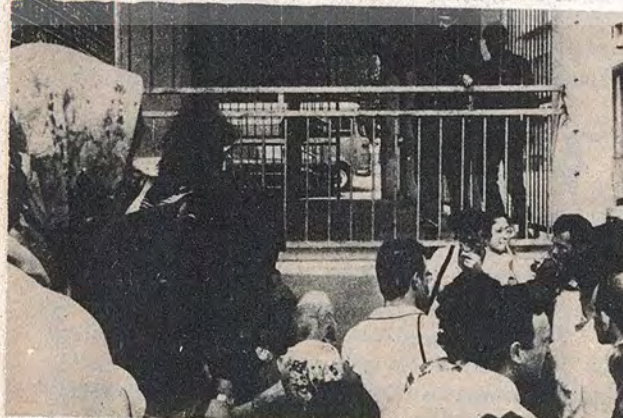
HA YDİ DA YANIŞMAYA!

Dünya gençlik ve öğrenci haftası, 8 yıllık aradan sonra yeniden kutlanıyor. Dünya gençliği ile "Anti-Emperyalist Dayanışma, Barış ve Dostluk" bağları ekisinden daha sağlam temellerde yeniden kuruluyor. Gençlik Haftası 12 Eylül faşist rejiminin hâlâ hukum sürdüğü zor koşullarda kutlanıyor. Geçen öğrenim yılında meydana gelen 28 Nisan Üniversitesi olayları, düzmece Gençlik Şurası'nın coplu saldırıları ülkemizde süregelen gençlik ve öğrenci düşmanlığını tekrar tekrar belgelemiştir. Gençliğin söz hakkı, geleceğini özgürce belirleme hakkı, en kaba yöntemlerle bastırılıyor. Gençler toplumsal yaşamdan koparılıp tek tek bireyler olarak yalnızca, güvensizliğe sürüklenerek teslim alınmak isteniyor.

Devamı 11. Sayfa'da

Kaynayan kazan cezaevleri:

Kazanımlar tehlikede

Geçtiğimiz ay cezaevlerinde adeta bir patlama oldu. Metris başta olmak üzere boşaltılan ve nakledilen Diyarbakır, Bursa, Aydın cezaevleri geceyinin düzenlenen koğuş operasyonları, arkasından patlayan direnişler, açık grevleri ve nihayet tu-

Devamı 11. Sayfa'da

Kırsal Kimlik

Yıllardan beri asker gibi yetiştirildik, hiç kimseye sesimizi duyuramadık. Halbuki ülkemizin gelecekte ulaşacağı yerin sorumluları biziz.

Hayatımızda güzeli, doğruyu, sevgiyi, yaşamayı öğreneceğiz ve öğrenmek için mücadele vereceğiz. Herseyde birlikte, kol kola, kafa kafaya olacağız.

Kitap okuyacağız, tiyatroya, sinemaya gideceğiz, sanatın her alanıyla ilgileneceğiz. Dünyamızın ve ülkemizin sorunları aynı zamanda bizim de sorunlarımız olacak.

ÇEK-AL

Öğrenci hakları sürekli gündemde

Eğitimin içerisinden, eğitim sonrasında iş bulabilme imkanlarına, çok uluslu ülkelerde egemen ulusun değerinin dili, eğitimi ve kültürü üzerindeki baskılardan, eğitim koşullarının uluslararası ikellerin isteği ya da militarist hedefler doğrultusunda şekillenmesine dek sayısız sorun öğrencileri doğrudan ilgilendirmektedir.

Öğrenci hareketinin en önde gelen ve diğer haklar için vazgeçilmez bir ön koşul olan hakkı, eğitim her düzeyinde örgütlenme hakkıdır. Bu hak tanınmadığı ya da ihlal edildiği sürece öğrencilerin haklarından gerçek anlamda söz edilemez imkansızdır.

Tulay Çevik

Kasım'ın 10-17. günleri Uluslararası Gençlik ve Öğrenci Haftası'nı kutluyoruz. Bu iki tarih gençlik hareketi açısından önemli günler isaret ediyor. 10 Kasım, savaşın hemen ardından farkli uluslardan, değişik ülkelerden gençlerin 1945 yılında biraraya gelerek Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun kuruluşunu ilan ettikleri günün yıldönümü. 17 Kasım ise, savaşın başlangıcında, 1939'da Çekoslovakya'yı işitile eden Naziler'in ve yerli işbirlikçilerinin öğrencilerin direniş kırarak için ülkedeki bütün yüksek okulları kapattı, binlerce öğrenciyi tutukladıkları ve öğrenci önderlerini toplama kamplarına gönderdikleri tarih. 17 Kasım Uluslararası Öğrenci Birliği tarafından "Dünya Öğrenci Günü" olarak belirlenmiş günüdür. Öğretim yılının başlamasıyla

la birlikte, eğitimin her kademesinde öğrencilerin sorunları bir kere daha kendisini gösteriyor. Öğrenci gençliğin talepleri, hedefleri, örgütlülüğü tartışılıyor.

Öğrencilerin hak ve talepleri hemen her ülke örneğinde ayrıntılı biçimde somutlanabilir. Ne ki bunları evrensel düzeyde formüle etmek, öğrenci hakları ve akademik özgürlüklerin gerçeğini o düzeyde çizilebilir pek kolay değil. Bunun en önde gelen nedeni de, eğitime ve öğrencilerle ilgili olguların, gerçekliklerinin ve yaklaşımların her ülkede değişikliği göstermesi. Ülkelerin sosyal sistemlerinden, kültürel ve akademik geleneklerine, siyasi ortamdaki, öğrenci hareketinin eğitilmesine dek pek çok farklılık söz konusu. Yine de çok genel hatlarıyla da olsa öğrenci haklarını evrensel bir çerçeveye oturtmak mümkün ve bu, herşeyden önce de bu hakların savunulması, ihlallerinin önlenmesi için gereklidir.

Öğrenci hakları ve akademik özgürlükler konusu, bu konuda evrensel bir haklar bildirgesinin oluşturulması gereği, Uluslararası Öğrenci Birliği'nin özellikle 1984'teki 14. Kongresi'nde tartışıldı. 1987'deki 15. Kongre'de ise tartışmalar geliştirilerek sürdürüldü. Öğrenci haklarını belirlemede hareket noktası oluşturan temel tartışma konularını, ülkeler özelinde görülen tüm farklılıklara rağmen, özetle şöyle gruplamak mümkün:

- Öğrenci hareketinin en önde gelen ve diğer hakları için vazgeçilmez bir önkoşul olan hakkı, eğitim her düzeyinde örgütlenme hakkıdır. Bu hak tanınmadığı ya da ihlal edildiği sürece öğrencilerin haklarından gerçek anlamda söz edilemez imkansızdır. Öğrencilerin eğitim ve diğer toplumsal sorunların çözümüne katılımı ve katkısı ancak örgütlenme hakkının tanınması ve teminat altına alınması ile etkili biçimde gerçekleştirilebilir. ÜOB Kongreleri'ndeki tartışmalar örgütlenme hakkı başta olmak üzere öğrenci haklarının genel olarak ihlali ile iktidardaki rejimin niteliği arasındaki bağlantıların altını çizmiştir.
- Öğrencilerin örgütlenme hakkının tamamlayıcı ve aynı zamanda onun sonucunda ortaya çıkan bir diğer hak, öğrencilerin siyasi, sosyal, ekono-

nomik ve doğal olarak eğitimle ilgili konularda düşüncelerini özgürce belirtebilmeleri ve tartışma süreçlerine katılmalarıdır. Özellikle ülkelerde öğrencilerin nasıl siyaset dışında tutulmaya çalışıldıkları ve de politizasyonun ulaştığı boyutlar gözönüne alınırsa, bu hakkın taşıdığı önem ortadadır. Bu hak doğrudan doğruya öğrencilerin kendi kaderleriyle ilgilenmeleri anlamına da gelmektedir. Eğitimin içerisinden, eğitim sonrasında iş bulabilme imkânlarına, çok uluslu ülkelerde egemen ulusun dışındaki, eğitim ve kültürü üzerindeki baskılardan, eğitim koşullarının uluslararası ikellerin isteği ya da militarist hedefler doğrultusunda şekillenmesine dek sayısız sorun, öğrencileri doğrudan ilgilendirmektedir.

- Öğrencilerin bir diğer vazgeçilmez talebi eğitime fırsat eşitliğinin sağlanması ve her türlü ayrımcılıktan vazgeçilmesidir. Yasalarda herkesin eğitim ve öğretim hakkına sahip olduğu yazsa da, bu hakkın nasıl kullanılabileceği, getirildiği kendi tecrübelerimizden biliyoruz. ÜOB üyesi örgütlerin tartışmalarında bu konuda pek çok örnek dile getiriliyor. Örneğin Fransa'da zamandan önce kamuoyunun desteğiyle başarılı biçimde pus-kurtukları Devaquet yasası,

Fransız eğitim sisteminde var olan ilgilili konularda kurumlaştırmaya yönelmiştir. Öte yandan biz de dahil olmak üzere emperyalizme bağlı ülkelerde IMF ve Dünya Bankası'nın dayatmaları sonucunda eğitime yapılan kamu harcamalarının kısıtlanması da bir başka örnek. Yine bir diğer örnek eğitimin özelleştirilmesi olarak beliriyor. Eğitimde çeşitli görünüm ve boyutlarda kendini gösteren ayrımcılığa son verilmesi ve ekonominin durum, sosyal konum, cinsiyet, ırk, siyasi düşünce ve inanç farkli gösterilemesinin herkeş için, orta ve yüksek öğrenim göre hakkının tanınması ve hayata geçirilmesi talebi güncelliğini sürekli koruyor. Tabii bunlara öğrencilerin ilmini hayata geçirme fırsatının

verilmesini de hemen eklemek gerekir.

- Öğrenci haklarıyla akademik özgürlükler arasında kopmaz bir bağ bulunduğu açık. Akademik özgürlükler konusu daha da karmaşık, çünkü yalnızca öğrencilerin özgür hak ve talepleriyle sınırlı değil, tüm akademik çevreyi, öğretim görevlilerini ve diğer eğitim emekçilerini de, araştırmacıları da kapsıyor. Akademik özgürlükler tartışırken ilk olarak üniversite özgürlüğünün gündeme geldiği görülmüyor, ki bu da her ülkede üniversite kurumunun yapısı, örgütleniş, akademik gelenekleri, mali kaynakları vb. pek çok faktörle yakından ilişkili. Bu elbette her ülkede üniversite özgürlüğü ile ilgili talepleri belirliyor, ama üniversitenin özgürce bi-

lim üretmesi ve öğrenci yetiştirilmesi, toplumun hizmetinde olması evrensel bir talep. Yine bu konuda öğrenci hareketiyle öğrenim görevlilerinin ve genel olarak sendikaların birlikte mücadelesi belirleyici bir önem taşıyor.

Öğrenci hakları ele alınır ve düzenlenirken özel bir dikkat gösterilmesi gereken konular var. Örneğin ülkedeki yabancı öğrencilerin durumu, kız öğrencilere yeterli olanak tanınmaması, bedensel özürlü bulunan öğrencilerin eğitim hakkından yararlanmalarını sağlayacak kolaylıklar bunlar arasında sayılabilir.

Devamı 11. Sayfa'da

"Tanrı zar atmaz"

Einstein

"Bazen tanrı zarı öyle bir atar ki, ne geldiğini bile göremezsiniz."

Hawking

Ender rastlanan bir sinir hastalığının yitip bitirdiği, giysilerinin üzerinden döküldüğü, tekerlekli sandalyede oturan yitücuttan çıkan oldukça titrek ve çatalı sözcükler izleyenleri şaşkınlık içinde bırakıyor ve konferans başkanı "olamaz" diye bağırıyor.

Stephen Hawking 1974 yılında Oxford Üniversitesi'nde düzenlenen konferansta, fizikçilerin henüz çok az tanıdığı ve pek çok fizikçi tarafından evrenin gizlerinin çözümünde çok önemli bir kilometre taşı

Devamı 11. Sayfa'da

Genellikle ağır baskılardan geçen, oldukça ataerkil yöntemlerle geliştirilen, cinsellikten düşünsel yapısına kadar bütün yönelimleri sınırlanan baskılar altında tutulan genç insanlarımızın bu sınırlamaları, bu baskılara karşı çıkması son derece doğaldır.

Devamı 5. Sayfa'da

Şakayla karışık

141-142, Avcılar'a bir-iki!

İnsanlar her akşam evlerine giderler. Ve her akşam "otobüsün kaçta kalktığını, ne zaman değerinin kalkacağını... vb." sorularını gayet doğal bir şekilde sorarlar. Sefaköy-Inönü mahallesinde oturan herkes gibi ben de aynı "ameyilye!" her zaman ki gibi yerine getiriyorum. Şöföre yaklaşıyorum ve soruyorum: "141-142 ne zaman kalkıyor?" "Saat dokuzda bayım, yanıtı zor bela duyuyorum. Çünkü iki zebani-pardon-iki gayet cüsseli beyefendi iki ko-

lumda, nazikçe! "Eve gidiz güzergahım değişiyor. Misafirlikteyim. İskemlede "rızzamla" otururken, "amcalar!" "Sana gazoz ikram edelim... diyorlar. Pepsi Cola beklerken Çamlica gazozu geliyor. "Hi...u..." diye geçiriyorum içimden, "ihaleyi Çamlica kazanmış!" "Konuş bakalım canım, hangi örgüttesin?" "Öğrenciyim. Öğrenci derneğine üyeyim."

"Örgütünüzün başı kim?" "Daha geçmedik."

"Kac kisissiniz?"

"(Utaniyorum) 27 "Peki bülbül, 141-142'den sana ne?" "Binip eve gideceğim. "Dalga geçme!" "Gecmiyorum. Hey, ne yapıyorsunuz? Pantolonum!.. Çekin o şeyi, delirdiniz mi! Aaaa..."

"Bir ay sonra mahkemeye çıkarılıyor. Sonuç: "Biz kaldırıma kalkacak?" 141-142 ne zaman kalkacak?" diye sorulmuyacak. Kaldırınca gidersiniz. Anlaşıldı mı?"

"Ne yapasın? Evi mi değiştirsem acaba?"

Geç kalmış bir tartışma denemesi:

BAĞIMSIZ ÖĞRENCİ YAYINCILIĞI

Akın Çeliker

Bir söz vardır, "Kumaşı kesmeden önce yedi kez ölçmek gerekir" diye. Öğrenci derneklerinin içinde bulunduğu durum bana hep bu sözü hatırlatıyor. Hakında bunca söz edilen, deyim yerindeyse "kesilip biçilen" öğrenci hareketini incelediğimde, kumaşın kesilmeden önce yedi kez bir yana, hiç ölçülmediği kanısı bende kuvvetleniyor. Nedenine yeni öğrenciler kendi arkadaşları tarafından gıymeleri için kesilen kumaşı beğenmiyorlar. Daha doğrusu dikilen elbiseyi giymek istemiyorlar. Birçok dernek üyesi, hatta yöneticisi derneklerden bahsedince heyecansız, endişeli bir yüzle gıymensizliklerini açığa çıkarıyor. Dernek içi sorunlar konusunda epeyce yılmış olmaları ki "Ne yapabiliriz?" sorusuna artık eskisi kadar ilgi de göstermiyorlar.

Gerçekten de Türkiye Demokratik Öğrenci Hareketi ve Dernekler neredeyse görüyor? Öncü öğrenciler, iyi yıl hangi noktaları öne çıkartacaklar, bu yılın öncelikleri neler olabilir? Yakın geçmişten devraldığımız miras nedir?

Programsızlığın dolayısıyla kendiliğindenlik çok gözdüğü bir ortamda bu sorular ne kadar sıkça sorulursa o denli cevap kolaylaşacaktır. Başlıklarını, tarihle ve bilimsel haklılıkla yoğuran her bilimsel öğrenci, yorulmak bilmez, sarılsamz bir irade ile her özgül durumda KİTLE ÇİZGİSİ'ni yeniden üretmeyi, sorularla yaşamaya alışarak başarabileceklerdir.

Dikkat ederseniz, yazının üst başlığında "geç kalmış bir tartışma" ibaresini kullandım.

YÖK'ÜN TARİHÇESİ

YÖK Yasası, Prof. Dr. Doğanmaz'ın tek başına hazırlayıp beş parşın imzasıyla 6.11.1981 günü yürürlüğe girmiştir.

Aralık 1981'de 24 YÖK üyesi atamıştır. Başkanlığı da İhsan Doğramacı getirilmiştir. • Temmuz 1982'de YÖK'çe oluşturulan 27 üniversiteye rektör ataması yapıldı.

Eylül 1982'de YÖK rektörleri tarafından fakülte dekanları atandılar.

• Üniversitelerde YÖK yönetimi altında Eylül 1982 yılında başlandı. Bu tarihte YÖK kendi yöneticileriyle işe koyulmuştur. YÖK Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle 1 Eylül 1982 arasında geçen 10 ay bir geçiş dönemidir. Bu dönemde eski yöneticiler iş başında idi.

YÖK kadrosu oluşturulduktan sonra üniversitelerde "arın-

ma" işlemleri başladı. Ne kadar namuslu, ileric, dürüst, demokrat insan varsa 1402'yle birlikte çeşitli yöntemlerle üniversitelerden uzaklaştırıldılar. Artıma işlemi genel olarak 1983 Haziranı'nda tamamlandı.

Bu tarihten sonra üniversiteler dikkensiz çok bahçesi durumuna getirdiler.

• Daha sonra yine arada sığın ve atma yoluyla korku vermeye devam edildi. Ayrıca üniversitelerin tüküşünü işi ve bundan rahatsız olan

öğretim üye ve yarımcıları ayrılmaya başladılar; ayrılış bugün de sürmektedir.

• YÖK Başkanı Doğanmaz'ı dört yıllık süresini tamam-ladıktan sonra bir dört yıl için yeniden atandı. Kendi deyisiyle Kenan Evren "yoruldu" diyinceye dek görevini sürdü

Göze batırmak istediğim olgu şu: Öğrenci hareketinin örgütlenme, ilke ve eylem sorunları çok yoğun tartışıldığı halde niçin öğrenci yayıncılığı bugüne kadar yeterince ele alınmadı? Bildiğimiz kadarıyla her hareketin -sayet kendiliğinden bir hareket değilse- ortaya çıkışında eş zamanlı ol-mayan, göreceli olarak söyle bir farklılaşma, sıralama görü-lür. Ajitasyon-propaganda / Örgütlenme/Eylem döneme-li.

Ajitasyon-propagandanın ilk unsuru olması, bu etkinliğin söz konusu hareketin amaçla-rının, eleştir ve önerilerinin olabilecek en uygun şekilde bir-inci elden iletilmesi, duyurul-ması ve tanıtılması içermesi nedeniyeldir. Ajit-prop çalış-ması bir anlamda onbinlerce öğrencinin beyirlerinin ve gö-nüllerinin fethedilmesi çalış-masıdır. Ajit-prop çalışması-nın öğrenci kitlesine yönelik olarak, demokratik karakter-de ve bağımsız olması, öğren-ci yayıncılığının aslı özelliğinin öğrencinin beyirlerinin ve gö-nüllerinin fethedilmesi çalış-masıdır. Ajit-prop çalışması-nın öğrenci kitlesine yönelik olarak, demokratik karakter-de ve bağımsız olması, öğren-ci yayıncılığının aslı özelliğinin öğrencinin beyirlerinin ve gö-nüllerinin fethedilmesi çalış-masıdır. Ajit-prop çalışması-nın öğrenci kitlesine yönelik olarak, demokratik karakter-de ve bağımsız olması, öğren-ci yayıncılığının aslı özelliğinin öğrencinin beyirlerinin ve gö-nüllerinin fethedilmesi çalış-masıdır.

Birce bu anomali, hem do-ğustan hem de sonradan edin-ilen zaafıların sonucunda oluştu. Sonradan edinilen za-afıları dışsal faktörler olarak nitelersek bunlar, 12 Eylül re-jiminin ve sol hareketin öz-

göl durumundan kaynaklanan etkilerdendir. Etrafıca ele alma-yı bir başka yazıya bırakmak-la birlikte, ilkin 12 Eylül faşiz-minin geçtiğimiz 4 yıllık dö-nemde, öğrenci hareketine yö-nelik azgın saldırıları, bu ha-reketi dar bir alana hapsetmiş, bu dar alanda mücadele veren öğrenciler atılmak, içeri gi-rmek vb. olguları göğüslemek-te aşırı zorlanmışlardır. 12 Ey-lül rejimi faşist doğası gereği bütün ileric öğrencileri biline, cesaret ve örgütlenme sınıva-na sokmuştur. Sinava sokulan öğrencilerin bir çoğu hazır-lık-sızlıktan ötürü denmiş, kalan-ları ise militanlaşmış doğal sonuçlarına, yani siyasi ve ideolojik tercihlerle yönelerek ayakta durmayı başarmışlar-dır.

Öğrenci hareketinin rejime karşı geliştirdiği demokratik mücadele, geniş öğrenci kitlesinin ileri konumundaki un-surlarını derneklerle çekebilme-yi başarmıştır. İlk kez öğren-ci hareketinin kendi iç dinami-ğinin yetiştirdiği doğal öğren-ci liderleri ortaya çıkmıştır. Ama bu birikimin, sol hareke-tin yayın alanındaki patlama-sı ile çakışması, düşünülünün aksine bu değerli birikimin çarçur edilmesine yol açmıştır. Halbuki sol hareket, toplums-al muhalefet ile kucaklaştığı her durumda, bundan en çok, söz konusu toplumsal kesim avantajlı çıkardı. Çünkü sol-cular, toplumsal muhalefetin canlandırılıp güçlendirilmesini kendi varlıklarının en pratik sonucu sayarlar. İleri öğrenci kitlesinin sol hareketle tanış-masının kısırlatıcı, güçten düşürücü etkisinin bir nedeni, sol içi mücadele ve sol içi re-kabet anlayışının sorumsuzca buralara taşınmasıdır. Gözle-rimi henüz yeni açmış, siyasi olarak emekleme döneminde-

1402'likler

1402'likler

Doç. Dr. M. Tahir Hatiboğlu

1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası ilk kez 1971'de yürürlüğe girmiştir. Yani, yine bir askeri darbenin ardından işi ay sonra. O darbe bilindiği gibi 12 Mart olarak anılıyor. Bu yasanın o günkü maddeleri şimdikiğe göre daha yumsaktır. Eylül darbesini yapanların ilk işi 1402 sayılı yasanın bazı maddelerini değiştirmek oldu. Ve bu yasa bunların döneminde tam 13 kez değişti. Eklenen maddelerle, bugün kamuyunda 1402'likler denilen kişileri işlerinden ve okullarından eden olaylar gerçekleştirildi. Bu olay sudur: Bir sıkıyönetim komutanının, bölgesi içinde bulunan memur, işçi ve öğrencileri hiçbir gerekçe göstermeden işinden ve okullarından bir saat-lik yazıyla atması.

Beş general Eylül darbesini izleyen yedi gün sonra bir değişiklik yaptılar ve komutana istediği kamu görevlisi ama yetkisi verildi. Komutanlar bunun-la doymadılar, yetinemediler. 1982 sonunda tekrar bu 2. maddesi değiştirildi. Değiller ki, bu yasaya görevine son verilecek ömür boyu memur olamazlar. Oylesine kin dolu bir ekleme ki, komutanları rahat ettirdi. 3. maddede de bir değişiklik eklendi. Bu maddenin (p) fıkrasıyla ko-mutanlara öğrenci ama yetkisi tanındı.

Doymak bilmeyen, kin ve garaz dolu komutanlar bu maddeleri işleterek, işbirlikçi memurlarla birlikte, binlerce memur, işçi ve öğrenciyi bulundukları yerden uzaklaştırdılar. Bu insanlar yazın boyu kamu hizmetlerinden ya-saklı kıldılar. Beş yıl milletvekili ya-sağı içine alındılar. Kısacası, bir satılık yazı, bu insanları ülkesinde yaşayan yabancı durumuna getirdi. Bunların sayısı resmi açık-lamalara göre 4660'tır. Doğru sayıları daha çok olduğu kanısını taşıyoruz. Ayrıca, 1402'lik olmayan fakat benzer uygulamaya uğrayan binlerce polis, subay ve askeri öğrenci vardır. Bunlar kendi özel disiplin yönetmelikle-rine göre atılmışlardır. Anlatı 1402'lik öğrenci sayısı he-nüz tam bilinmiyor.

1402'liklerin geri dönemleri için olumlu mahkeme kararları vardır. Danıştay bugüne değin bu bölge mahkemele-rinin kararlarını bozmuştur. Ancak, Haziran ayında Danıştay da tavır değiştirmiştir. Aynı konuda iki ters ka-rar olduğu için konuyla ilgili Danıştay Dava Daireleri Ge-

MEVSİMLİK DEVRİMCİ

Memet Güvenç

"Türkiye'de devrim Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında olursa üniversiteli öğrenci katlamayacak." İnanlısı değil ama, verili duruma bak-tığımızda gerçekten ve maalesef böyle. Çünkü Türkiye'de "mevsimlik devrimci" ler var ve varolacak gibi.

Haziran ayı geldiğinde sosyalist yayınların çoğu şu açıklamayı yapar: "Yayınımız Eylül ayında Ağustos-Eylül sayısı olarak ortak çıkacaktır. Eylül ayında görüş-mek dileğiyle" vs. vs. Bir başka ola üniversiteler açıldığında dikkatimizi çekiyor: "Üniversiteler açıldı. Mü-cadele bayrağını yükseltelim!" çıkış noktaları yazılar, baş-lıklar...

"Meral 4 Ekim sabahı uyanır ve öğrenci derneğinde ki ve kantindeki yerini alır."

Yukarıda anılan iki gerçeklikten çıkartılacak olan so-nuç: Türkiye'deki sosyalist yayınların bir çoğu üniver-sitelerin açık olduğu zaman dilimi boyunca çıkıyorlar ve vagon vagon gelen "devrimciler" e politikaları aktarı-yorlar. Üniversiteler kapandı da devrimciler vagonlarla geri döndüğünde yayınlar kapanıp tatile giriyorlar. Din-lenmeye çekiliyorlar. Ve mevsimlik devrimciler bu saye-de oluşuyor ya da oluşurluyor.

Türkiye'de toplumsal hareketlenmenin en dinamik ol-duğu alan üniversiteler. Tabii ki bu olgu nesnelligini ün-versitelerin aydın karakterinden ve tek bir işçi sınıfı par-tisinin bugüne kadar kurulamaması olmasından alıyor. Durum böyle olunca somut faktörlerin yarattığı gerek-lik kendisinin yorumlanmasını ve politikalar üretilmesini gerektiriyor. Gözler üniversite öğrencisine dikiliyor ve hareketler açmazlarına buralarda çözüm aramaya baş-lıyorlar. Ondan sonra uğraş ki üniversiteli gençliğin si-yasi örgütlenme çikartasın, uğraş ki öğrenci derneklerinde sesin çıksın...

"Ve Meral'in 29 Haziran günü uykusu gelir."

Hal böyle olunca hareketlerin ihtiyaçları öğrencilerin ihtiyaçlarına göre belirlenmeye başlıyor ve devrimci ha-reketlerin perspektifleri öğrenci derneklerinin zaafıların kendi üzerine alarak ya da o zaafıların yaratıyor. Ün-versitelerin sonbahar, kış, ilkbahar aylarında açık oldu-ğu düşünürsek özeniz olan üniversiteli öğrencilere an-cak bu zaman dilimi içinde seslenebiliriz. Bu andan sonra "Mevsimlik Devrimci Dergi" olup "Mevsimlik Devrimci" leri kendine baz almak gerekiyor.

Gençliğin ayrılmış olarak çıkıp burjuva nitelikli kat-manlardan oluşması (sınıf olamaması) ve özdele üniver-sitede gençliğin, işçi ve yarıdın karı o'na başlangıçta mevsimlik nitelikler yükliyor. (Burada bir başka önem-li konu, Bilimsel Teknolojik Devrim'in iletici aydını dire-tici güçleri arasında alması ve proletaryaya yakınlaştıma-sıdır.) Gençliğin bu çok tabanlı yapısına bir de gençliğin eklenmesi bize devrimcinin özelliklerini düşündür-üyor. Devrimcinin mevsimliliği olur mu?

"Ve Meral memleketimizin devrimci manzarasında yaz'a kadar çizilmiş gökkuşuğu renkli bir fırça izidir."

Olmaz. Sürekli değişim, evrim-devrim diyalektiğinde kendisini en devrimci sınıfın yanında gören ve/veya on-lardan biri olan ve kendi özgürlüğü için mücadele veren-ler devrimcilerdir. Tarihsel gelişimin kendisi devrimcili-ği hayatın her alanına ve tüm zamanlarına yayar. Bu ne-denle yılın üç mevsiminde devrimci olmak, yaz ayların-da devrim yapmamayı planlamakla mümkün.

nel Kurulu'nda "İctihad" kararı alınacaktır. Sonucun olumlu olacağına ilişkin beklenti vardır. Hükümet de aynı kanama olmalı ki, acele bir açıklamayla, 1402'lik olayını çözeceği demiştir. Henüz nasıl çözeceklerini açıklamadı-lar. Bir yerde bu yüz karası uygulamayı çözmek zorun-dadır. ANAP'ın çözümünü ilgili kişisel kaygıların var-dır. Bunlar geçmiş haklarımızı vermek istemezler. Eski gö-re yerlerimize döndürmek niyetinde olmayabilirler. Böyle yaparlarsa 1402'liklerin ikinci savasın evreleri başlar. Bizce en doğru çözüm sudur: Altın günden başlayarak tüm 32'lik hakları yasal fazlalarıyla birlikte ödennesi; ayrıca en az on yıllık tutarında manevi tazminat verilmesidir. 1962'de 147'likler olayında devlet iki maas tazminat öde-miştir. Kaldı ki bunlar, üniversitelerin uzaklaştırılmışlar ama, kendilerine devlette başka görevler verilmiştir.

1402'likler olayı çok yakın gelecekte çözülecektir. Önemli olan doğru çözümüdür. Bir de 1402'lik öğ-renciler var. Asıl olan bunların da sorunlarını çözümleri. Ne yazık ki kamuyolu bu konuda ilgisizdir. Bun-dan sonra 1402'likler ve Eylül darbezedicileri sıkça bira-ya gelmeli, yeniden bu tür olayların olmaması için uğ-raş verilmelidir. Gelecek kuşaklar için buna gerek vardır.

1402'lik olayının çözülmesi zorunluluk haline gelmiş-tir. Bu gelişme basının büyük etkinliği olmuştur. Bölge İda-re Mahkemeleri'nin yurdeki ve gerçek hukukku yargıla-rının payı büyüktür. Bu kişileri kutlamak ve annak ge-rekir. Danıştay S. Dairesi'nin değerli Başkanı Nuri Alan ile Üye Sabri Coşkun baştan bu yana hukukun üstünüllüğü savunarak 1402'liklerin yanında yer almışlardır. Bu değerlere bir "vefa" borcumuz vardır. Bugün hükümet de hıyaza geldiyseniz bu toplu uğraşın sonunda olmuştur. Yeni 1402'likler olmaması dileğiyle.

1402'likler görevden kaçmamalıdır. Hepsini eski görevi-ne dönmelidir. Görevden çekilmek demek, darbecile-rin gönlülerinden geçeni yapmaları demektir.

Söz hakkı kimin?

Mevcut iktidar, kendi açısında gerçekleştirmeye çalıştığı gençlik sırasında "demokra-si" anlayışını bir kez daha ser-giledi. 8 yıldır sergiledikleri gi-bi.

Evet bunların demokrasi anlayışları anti demokratik atama yoluyla seçim, cop, da-yak, tekme, tokat, saç yolma vb. şeylerdi. Hiç de bu an-la-yışlarından taviz vermediler. Helal olsun onlara.

24 Kasım sabahı şura salo-nunun önünde genel izlenim-ler, bir gençlik şurasından öte kalıntılar ve cöküntüler sıra-sıydı. Ancak istemeyen müs-a-ri öğrencilerin salona girme-leriyle bir nebze şuranın gen-likli ilgili olduğu anlaşılacak-tır. Şura başlandı. Konuşma-cılar "2000 yılının gençliği"ni anlatıyorlardı. Dinleyicilere bilgi vermek durumundaydı-rlar. Çünkü, üyeler de dinleyi-ciler de emekli valiler, subay-lar, bürokratlar, düzen sözcü-leri ve polislerden oluşuyordu. Bu konuşmacılardan biri de cop ile demokrasiyi birbirin-den ayırma gereğine hâlâ eriş-me-yen MEGSB Celal Güzel'di.

Güzel, "Susan konuşur iste-miyoruz" dedi. Ama konuşan gençliği de ne yapacaklarını az sonra icra edilenlerle örneklen-

di. Türkiye'deki programını, Türkiye'de okuyan Kıbrısı öğrencilerin sorunlarını öğren-mek, İstanbul Üniversitesi Merkez Binası'ndaki öğrenci-lerle sohbet etmek ve gençlik yayınları ile tanışmak olarak çizilen Alwahshi, 13 Ekim gün-ü Türkiye'den ayrıldı.

Gençlik yayınları ile yaptı-ğı toplantıda 13. festival hazırlık-ları hakkında bilgi veren Alwahshi, görüşmenin sonun-da Türkiye'li tüm gençlik tem-silcilerini festivale davet etti.

10-17 Kasım günlerinde ya-pılan Gençlik Haftası, gece, panel, bülten vb. etkinliklerle birleşik olarak kutlanacak. Her kesimden ve görüşten gençler, her bir ağzından yü-küyleyip, hep birlikte davran-mann coşkusunu tadeacaklar.

Haydi dayanışmaya

Baştafı 1. Sayfa'da

Bu zor koşullar altında okuldan atılmayı, polis copu-nu, işkence ve zindanları gö-zü alan Türkiye ilerici, devrimci gençliği, geleceğin aydınlık günlerinin bu güzel habercile-ri, birlikt gurur kaynağımız oluyorum. Gençliğin enternasyo-nal mücadele bayrağı onların ellerinde yeniden yukarı, daha yukarı yükseliyor. Artık, Tür-kiye gençliğinin ileri kesime-ri, 13. Uluslararası Gençlik Festivali'ne hazırlanıyor.

1989 yılında Kuzey Kore'de yapılacak festivalin organizas-yon ve tanıtımı için tura çıkan Demokratik Yemen İUS Sek-reteri Ahmed Salem Alwah-shi, Kıbrıs, Libya, Suriye, Lüb-nan'dan sonra Türkiye'ye gel-

Fiziğin Mozart'ı

Baştafı 1. Sayfa'da

olarak görülen "karadelikler" hakkında ilginç açıklamalarla bulunmuştu. Bundan sonra da adı fiziğin ağır toplumların ara-sında geçer oldu.

Birçoğumuz için merak ko-nusu olan "Karadelikler" ne-dir? Karadelikler olağanüstü yoğunlukta maddeden oluşan evren bölgeleridir. Bu yoğun-luk o denli büyüktür ki, bö-le bir yapıya sahip kitleden yapılan bir futbol topu yer kü-reye eşit madde içerir. Bu ola-ğanüstü yoğunluğu olan gö-cünden işe hiçbir şey kurtul-maz. Hatta ısı bile.

Klasik fizik ve genel görece-li kuramlarına göre, karade-likler varlıklarını sonsuza dek sürdürebilecekler, dahası ev-ren zamanla genişlediği halde kitlederi artacak ve süpergala-ri karadelikler oluşturacaklar-dır.

İşte bu noktada Stephan Hawking'in üstün zihinsel gü-cü ve matematiksel dehası or-taya çıkıyor. Hawking karade-liklerin çok az da olsa işine ve nötrino yayılabileceğini ve bu yolu zamanla yok olabile-ceğini söylüyor. Konferans başkanının "olamaz" demesi-

Gençlik Dünyası

maış oldu.

Dakikalar ilerliyor, arızlar artıyor. Bu ara şuraya gelen mesajlar okunuyordu. "Çalış-malarımıza başanlıklar dileriz" Cumhuriyet başkanı, Konsey Üyesi Tahsin Şahinkaya... Sedat Celasun... Nurettin Er-sin... Şura düzenleyicileri ba-şarılı olmalıydılar. Onlar da başarılı olacaklarını anlatma-ya devam ettiler.

Sunucu bir "asker" edası-la kürsüye geldi ve yine bir as-ker edasıyla, Başbakan Özal'a, "Davetimizi arz ederiz" dedi. Arz olunmak üzere Başba-kan kürsüye geldi. Kürsünün boyu biraz yüksek olmuş ama önemli değildi. Özal, "Sevgi-li gençlerimiz Türk milletinin yarımını bugünden inşa edecek mimarlar olarak görüyorum" dedi. Ve bu mimarları ders, hakim düşünce gereği copla polis tarafından verilecekti. Eh insanların tekmi verdiği yerde askersel yöntemler de çok doğal olabiliirdi.

Şura'ya verilen aradan son-ra divan oluşturulmuşa ge-çildi. Bakan Güzel, yaptıkları çirkinliği güzel güzel ken-danlattı. 29 üniversite temsilcinin zaman yetersizliğinden üniver-site yöneticileri tarafından se-çildiğini bunun, kendi anlatı-mıyla "biraz anti demokratik" olduğunu belirterek, "Bir da-

Baştafı 1. Sayfa'da

yan siyasi tutukluların karar-lılık ve destek çağrılarını kılma-sın.

Evet, rejimin "İslah evleri" olarak öngöründü cezavleri kaynayın birer kazanıma devam ediyor. 8 yıllık uzun-çileli, zaman zaman destansı mücadeleleri ile kazanılmış hakları Adanat Bakanlığı geri ama planları yapıyor. Bu amaçla 1 Ağustos genelgesi ya-nıylarını. Genelle, tek tip el-besinin yeniden giydirmesini, havalandırma sızdırmasını snr-landırılmasını, koşullararası serbest geçiş kaldırılmasını, "zararlı yayın"ların içeri so-kulmaması veya sansürlü so-kulmaması, mektup kontrolü-nü vb. uygulamalara dönüş-meyi. Bu nedenle de siya-si tutukluların başlatıldığı dire-nişler büyük ölçüde 11 AĞUSTOS GENELGESİNİN İPTALI'ni hedefliyor. Ada-

let Bakanı Mehmet Topaç'ın yaptığı sözlü açıklamasına yeni bir tuzuk hazırlığı yapıtlarını belirlemesi, direnişin et-kileme boyutunu göstermek-te. İçerde direnisiyenler, dışar-da dayanışma eylemlerinin yükseltilmesi rejimin cezavle-riye yönelik yeni saldırı planını bozacaktır. Ne yazık ki, bu görevin yükü, daha çok siyasi tutukluların ve tutuklu yakın-larının omuzları üzerinde kal-maktadır. İnsanlarımız temel hakları korumamın bedelini yaşamını feda ediyor, sakat, hasta ve aç kalarak, dayak yi-yerek, işkence görekcek öde-mektedirler. Devrimci olma-nın, özgürlüğe düşkün olma-nın bedelini cezavleinde yata-rak ödeyen siyasi tutuklular, bu haksızlık yetimiyormuş gi-bi bir de insan olarak hava al-mak, yemek yemek, gazete

okumak, mektuplaşmak gibi en temel ve en basit ihtiyaç-ların giderilmesi engelleniyor. Buna seyriz kalınmaz, buna tepirik kalınmaz. Eğer gös-terilen tepki yetersiz kalmasay-da, iktidar 1 Ağustos genelge-sini çıkartmaya cesaret ede-medir. Siyasi tutukluların tek-rar tekrar yeni baştan aynı hakları için direnişleri kat bir gereği gündeme getiriyor. Ka-zanılmış gözü gibi koruyacak ve kalıcı kılaacak anti-faşist bir-leşik siyasi örgütlenmenin içe-rde ve dışarda yaratılması. Böylesi bir örgütlenme cezav-lelerinde insanca yaşamın gü-vencesi olabilir, daha önemi-si siyasi tutukluların özgür-lüğünü, gerçek suçluların yargı-lanmasını sağlayabilir. Süreki savunma halinden kurtulma-nın kapısı ancak böyle açılı-bilir.

Fiziğin Mozart'ı

Baştafı 1. Sayfa'da

ne karşın olayın belli olaşık-lar kapsamında gerçekleşile-beceğini matematiksel olarak ka-nıtlıyordu.

1974'ten bu yana Hawking boş durmadı. Herşün er-ken-den kalkıp Cambridge Üniver-sitesi'ndeki ders vereceği sını-fa özel olarak hazırlanmış bi-gisayarlı tekerlekli sandalye-siyle sürat yapma zevkini de tatmin ederek gitmeye devam ediyor. 1985 yılında geçirdiği zatüreden sonra ameliyatla zo-runlu olarak alınması gereken sestellerini de yitiren Hawking bugün derslerini bilgisayar yardımıyla kontrol ettiği me-kanik sesli bir sistem sayesin-de veriyor. Bu sistemin dünya-da bir işi daha yok. Bir bilgi-sayar firması tarafından özel olarak geliştirilmiştir bu alein ek-ranı Hawking'in tekerlekli sandalyesinin sol tarafına monte edilmiştir. Hawking, ek-rana getirebileceği 2600 ke-lime arasından istediklerini se-çiyor. Daha sonra bu kelime-le ilgili bilgisayar aracılığı ile sese dönüşüyor. Sistem tek kötu-yamı dakikada en çok on tıme-re okuyabilmisidir. Bu işe karşılıklı söyleşilerin süresini oldukça uzatıyor.

Hawking'in Einstein'ın gö-recelik teorisyle, parçacık te-

haki şura'da zaman bulup se-çimle gelmelerini sağlayacak-larını" söyledi.

Ama salonda biraz değil tam antidemokratik olduğun-u söyleyen antidemokratikliğim milimimini kabul etmeyen DE-MOKRAT BİR GENÇLİK -vardı. YANILDILAR.

Bir öğrenci ayağa kalkarak atama yoluyla gelen 29 kişinin üniversite gençliğini temsil edemeyeceğini söyledi. Söz hakkının, öğrencileri temsil ni-teliği olan öğrenci dernekleri olduğun-u dile getirdi. Olur-muydu hiç? Bu, demokrasinin sığmazdı. Demokrasiyi sığan-az emekli valilerin ve diğer dü-

zen emirlerinin parmak çok-luğuyla başkan vekili seçtirme-leriydi. Gereken demokrasi vardı zaten. Gerçek demokra-ti ise "demokrasi" ayrıca di-şarda bekliyordu. Ellerinde coplarıyla.

Kendilerinin şurada temsil edilemeyeceğini söyleyen 400'e yakın genç haykırmağa başla-dı, "Anti demokratik şura'ya hayır!", "YÖK'e Hayır!", "Örgütlenme hakkımız engelenemez!"

Bu ara Bakan, "Boşuna uğ-raşmayın, polis çağıracağım" dedi. Haklıydı Bakan çağırma-ya gerek yoktu. Çün-kü polis içerdeydi.

Bunun üzerine gençler po-lisleri göstererek "Polis dışı-ri", "Polis-İdare işbirliğine son" sloganlarını atarak ey-

Baştafı 1. Sayfa'da

let Bakanı Mehmet Topaç'ın yaptığı sözlü açıklamasına yeni bir tuzuk hazırlığı yapıtlarını belirlemesi, direnişin et-kileme boyutunu göstermek-te. İçerde direnisiyenler, dışar-da dayanışma eylemlerinin yükseltilmesi rejimin cezavle-riye yönelik yeni saldırı planını bozacaktır. Ne yazık ki, bu görevin yükü, daha çok siyasi tutukluların ve tutuklu yakın-larının omuzları üzerinde kal-maktadır. İnsanlarımız temel hakları korumamın bedelini yaşamını feda ediyor, sakat, hasta ve aç kalarak, dayak yi-yerek, işkence görekcek öde-mektedirler. Devrimci olma-nın, özgürlüğe düşkün olma-nın bedelini cezavleinde yata-rak ödeyen siyasi tutuklular, bu haksızlık yetimiyormuş gi-bi bir de insan olarak hava al-mak, yemek yemek, gazete

okumak, mektuplaşmak gibi en temel ve en basit ihtiyaç-ların giderilmesi engelleniyor. Buna seyriz kalınmaz, buna tepirik kalınmaz. Eğer gös-terilen tepki yetersiz kalmasay-da, iktidar 1 Ağustos genelge-sini çıkartmaya cesaret ede-medir. Siyasi tutukluların tek-rar tekrar yeni baştan aynı hakları için direnişleri kat bir gereği gündeme getiriyor. Ka-zanılmış gözü gibi koruyacak ve kalıcı kılaacak anti-faşist bir-leşik siyasi örgütlenmenin içe-rde ve dışarda yaratılması. Böylesi bir örgütlenme cezav-lelerinde insanca yaşamın gü-vencesi olabilir, daha önemi-si siyasi tutukluların özgür-lüğünü, gerçek suçluların yargı-lanmasını sağlayabilir. Süreki savunma halinden kurtulma-nın kapısı ancak böyle açılı-bilir.

okumak, mektuplaşmak gibi en temel ve en basit ihtiyaç-ların giderilmesi engelleniyor. Buna seyriz kalınmaz, buna tepirik kalınmaz. Eğer gös-terilen tepki yetersiz kalmasay-da, iktidar 1 Ağustos genelge-sini çıkartmaya cesaret ede-medir. Siyasi tutukluların tek-rar tekrar yeni baştan aynı hakları için direnişleri kat bir gereği gündeme getiriyor. Ka-zanılmış gözü gibi koruyacak ve kalıcı kılaacak anti-faşist bir-leşik siyasi örgütlenmenin içe-rde ve dışarda yaratılması. Böylesi bir örgütlenme cezav-lelerinde insanca yaşamın gü-vencesi olabilir, daha önemi-si siyasi tutukluların özgür-lüğünü, gerçek suçluların yargı-lanmasını sağlayabilir. Süreki savunma halinden kurtulma-nın kapısı ancak böyle açılı-bilir.

Fiziğin Mozart'ı

Baştafı 1. Sayfa'da

ne karşın olayın belli olaşık-lar kapsamında gerçekleşile-beceğini matematiksel olarak ka-nıtlıyordu.

1974'ten bu yana Hawking boş durmadı. Herşün er-ken-den kalkıp Cambridge Üniver-sitesi'ndeki ders vereceği sını-fa özel olarak hazırlanmış bi-gisayarlı tekerlekli sandalye-siyle sürat yapma zevkini de tatmin ederek gitmeye devam ediyor. 1985 yılında geçirdiği zatüreden sonra ameliyatla zo-runlu olarak alınması gereken sestellerini de yitiren Hawking bugün derslerini bilgisayar yardımıyla kontrol ettiği me-kanik sesli bir sistem sayesin-de veriyor. Bu sistemin dünya-da bir işi daha yok. Bir bilgi-sayar firması tarafından özel olarak geliştirilmiştir bu alein ek-ranı Hawking'in tekerlekli sandalyesinin sol tarafına monte edilmiştir. Hawking, ek-rana getirebileceği 2600 ke-lime arasından istediklerini se-çiyor. Daha sonra bu kelime-le ilgili bilgisayar aracılığı ile sese dönüşüyor. Sistem tek kötu-yamı dakikada en çok on tıme-re okuyabilmisidir. Bu işe karşılıklı söyleşilerin süresini oldukça uzatıyor.

Hawking'in Einstein'ın gö-recelik teorisyle, parçacık te-

lemelerini sürdürdüler. Öğrencilere antidemokra-tiklik suçlamaları yönelten Ba-kan "mısaflarımız olun" dedi. Demokratik olmayan ortamda misafir olunmaz dediler öğ-renci gençler, ama az sonra "coplu demokrasiye siyasi su-beyce zorla misafir edilecekler-di."

Dışarıya çıkan öğrencileri eli almış sivil, iki otobüsle ce-vik kuvvet bekliyordu. De-mokrasi bekçileri görev başın-daydılar. Hemen saldırıya geç-tiler. Amaç, demokrasiyi ko-rumaktı.

Saldırı karşısında öğrenciler birbirlerini kenetlediler. Bu arada grubun etrafındaki çem-beri polis güttükçe daralıyordu. Amaçlarının öğrencileri köşeye sıkıştırıp, tek tek kap-

mak olduğu anlaşılan polisler-in, çirkin saldırılarını da sürü-yordu.

Biraz sonra savaş alanına dönecek olan bahçenin etrafın-da misafir olunmaz dediler öğ-renci gençler, ama az sonra "coplu demokrasiye siyasi su-beyce zorla misafir edilecekler-di."

Dışarıya çıkan öğrencileri eli almış sivil, iki otobüsle ce-vik kuvvet bekliyordu. De-mokrasi bekçileri görev başın-daydılar. Hemen saldırıya geç-tiler. Amaç, demokrasiyi ko-rumaktı.

Saldırı karşısında öğrenciler birbirlerini kenetlediler. Bu arada grubun etrafındaki çem-beri polis güttükçe daralıyordu. Amaçlarının öğrencileri köşeye sıkıştırıp, tek tek kap-

Baştafı 1. Sayfa'da

let Bakanı Mehmet Topaç'ın yaptığı sözlü açıklamasına yeni bir tuzuk hazırlığı yapıtlarını belirlemesi, direnişin et-kileme boyutunu göstermek-te. İçerde direnisiyenler, dışar-da dayanışma eylemlerinin yükseltilmesi rejimin cezavle-riye yönelik yeni saldırı planını bozacaktır. Ne yazık ki, bu görevin yükü, daha çok siyasi tutukluların ve tutuklu yakın-larının omuzları üzerinde kal-maktadır. İnsanlarımız temel hakları korumamın bedelini yaşamını feda ediyor, sakat, hasta ve aç kalarak, dayak yi-yerek, işkence görekcek öde-mektedirler. Devrimci olma-nın, özgürlüğe düşkün olma-nın bedelini cezavleinde yata-rak ödeyen siyasi tutuklular, bu haksızlık yetimiyormuş gi-bi bir de insan olarak hava al-mak, yemek yemek, gazete

okumak, mektuplaşmak gibi en temel ve en basit ihtiyaç-ların giderilmesi engelleniyor. Buna seyriz kalınmaz, buna tepirik kalınmaz. Eğer gös-terilen

“Onuru onurumuzdur”

Sümerbank Muhasebe Müdürü M.Fişek sarkıntılık ettiği işçi Nuray'ın işine son verdi. İşçiler “sana yapılan bize de yaptımız sayılır” diyerek desteklerini gösterdiler. Aşağıda Nuray Kaya ile yaptığımız söyleşi yayınıyoruz.

►Daha önce fabrikada böyle olaylar meydana gelmiş miydi? Mehmet Fişek'i yanyor muydunuz?

M.Fişek'i yada önce tanıyıordum. Bu olaydan sonra yedi arkadaş, bana ve sendikaya, kendilerine de aynı hareketin yapıldığını açıkladılar. Ayrıca Kadriye adında bir arkadaş sendikaya gitmiştim sendika başkanı İhsan Yelken'e "Başkanım, bir süre önce aynı hareketle karşılaştığımız durumu size anlatmıştım" dedi. Yani daha önce bu tür olaylar olmuş fakat üstüne gidilmedi.

►Açık grevine başlamanın önce sendika ve işyeri yönetimine bildirdiniz mi?

Açık grevine geçeceğimi bildirdim. Olay işyeri yönetimine ve sendikaya anlatım. M.Fişek'in bir hareketi karşısında susmamı beklediler. Tepkimi kinadılar. Bu tepkim disiplin kurulunda "Memura makamında hakaret" olarak değerlendirildi.

►Arkadaşların olayı nasıl karşıladılar? Açık grevi sırasında destek oldular mı?

Arkadaşlarım bana destek olup, olaya büyük tepki gösterdiler. "Bu namussuzluğun sana yapılmasını kabullenemiyoruz" dediler. Sakine adında bir arkadaş benim kişiyi yerine getirmeyerek karşı çıktığı için işten atılması olayını gazetelerde okuduk. İnsan onuruna yöneltilen bu hakareti ve haksızlığı hepimiz kinadık. Ne var ki kadının ikinci sınıf bir insan olarak görüldüğü toplumumuzda bu tür olaylara hiç yabancı değiliz. Yaşanan bu tür olaylar çabuk unutulur ya da unutturulur. Nuray kendi haklığına inanıp direneniç için uzun süre canlı kaldı. İnsanlık kişiliğini, onurunu zedeleyen böyle bir olay karşısında sessiz kalması mümkün değil. Toplumun, ilde baskısının, geleneklerin ve tabuların yüzünden, bu tür olaylar çoğu zaman iki kişi arasında kalıyor. Nuray bu durumu en azından kendisi içinde yenersek olayı açığa vurdu. Öyle olunca böylesine bir direnme beklemeyen işyeri ve sendika olayı karşıtımıza çıkararak, Nuray'ın arkasında "diş mihraklar" olduğunu söyleyerek, genelgele yayınılayı olayı kampanyaya açtılar: "Bu diş mihraklar da olay uğrassak kimse yokmuş gibi, gidip bir muhasebe fişekle yüzleşti. Ellerine ne geçecekse." İnsanlık kendine yapılan haksızlığı karşı koyması için ille de arkasında birilerinin mi olması gerekiyor? Bazı kurulların, insan olmanın gerekliliğini ve demokratik duyuruk göstererek destek olmaları, işverenleri kendilerine haklı kıldı. Ne denli güçlü durumda düşüklerini de farkına varmış olsalar gerek. Bir yandan bu bastılgı yapan muhasebe fişek taraf çıkarken, diğer yanda böylesi bir yalancı arkasına sınırdılar. Ehi yanlır. Ne vardı sanrı bu küçükçü olayı buyüctek. Müdür beyin işteğini yerine getirseydin, yasaçım çehre değiştişecek, hedyelerin olacaktı. Belki de en iyi hedyeyi işteyin verecekti. Kadron değişecek ustaçısı, şef olacaktı. "Çünkü onlar ahlaksızlara sahip çıkıyorlar." Ya şimdi. İş bulamayacaksnı ya da çok zorlanacaksnı. İyi olmayan mali durumun daha da bozulacak. Sonuç olarak seni kutlarm. En çetin şartlarda bile onurunu önde tuttun. İşçinin onurunu zedeleyemeyceklerini herkese gösterdin.

SENDİKALARIN İŞLEVİ

Tarih boyunca oluşagelmis tüm toplumsal sınıf ve tabakalar içerisinde hiç biri işçi sınıfı kadar evrensel bir güce sahip olamamıştır. Aynı zamanda işçi sınıfı, toplumsal bir sınıf olabileceğini diğer sınıflar karşısında her geçen gün artıran tek sosyal güç olarak kendisini göstermektedir.

Sendikalar böylesi bir toplumsal gücün oluşturduğu ekonomik sınıf örgütleridir. Modern anlamda bir işçi sınıfı ve buna dayalı sendikalar, Avrupa'da ortaya çıkan gelişmesinden sonra ortaya çıkmışlardır. Hızlı sanayileşmenin kapitalist sistemde yaratmış oldu-

ğu birtakım toplumsal değişiklikler. (Örneğin, sermayenin belirli bir kesimde yoğunlaşması, buna bağlı olarak iş gücünün büyük fabrika ve kentlere (yığılması) 17. yüzyılın yarısından beri bir meslek örgütü olarak çalışan sendikalar, bir sınıf örgütü haline getirmiştir. Günümüzde belirli bir gelişme ve sanayileşme düzeyine ulaşmış her toplumda, işçi sınıfının ne ölçüde büyük bir rol oynadığı herkeşce bilinmektedir. Bu anlamda sendikalar işlevleri bakımından iki ayrı toplumsal biçimi olan, kapitalist ve sosyalist toplumlarda göre farklılıklar gösterirler.

Kapitalist toplumda sendikalar, bir yandan sermayeye karşı ücret ve iş koşullarının daha iyi bir düzeyde yükseltilmesi için mücadele verenler (ekonomik), öte yandan işçi sınıfı siyasi hareketinin nihai hedefine doğru yol alan bir örgüt (parti değil) vazifesini görür. Sosyalist toplumlarda ise sendikalar, sosyalist iktidarı organları olarak görev yaparlar. İşçilerin sosyalist yönetime katılmaları, devlet yönetimini öğrenmeleri yolunda, Lenin'in dediği gibi "sosyalizm okulları" olarak onlara, bir yandan eğitici destek olurlar, bir yandan da çalışmalarını sosyalist düzenden daha da sağlamlaştırılmasına ve işçilerin daha mükemmel yaşam koşullarına kavuşturulması amaçları yöneltilir.

Kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi çalışmalarına sürekli olarak sekte verilmeye çalışılmıştır. Sermaye-siyasi iktidar birliği, sendikaları bir kıskaç altına almıştır. Çıkartılan yasalarla, sendikal hareketlere fiili baskılar uygulandığı gibi, sarı sendikacılık dediğimiz işçilerin sınıf bilinciyle hareket etmelerini önlemeye çalışılmıştır. Sendikaların sınıf bilincini köreltmek doğrudur. Ama bütün ülkelerde işçi sınıfı sendikaları, en azından kapitalist toplumda, işçi sınıfı olarak varlığını sürdürmektedir. Bu anlamda sendikalar işlevleri bakımından iki ayrı toplumsal biçimi olan, kapitalist ve sosyalist toplumlarda göre farklılıklar gösterirler.

ziyarete geldiler. Çocukları büyüktü, Çetin bey kalabalığın tepkisi büyümeyi diye beni kapıdan içeri alıp, "Nuray seni kimse atamaz" diye bir açıklama yaptı. Daha sonra sendikamın bana çift maaş iş vereceğini açıkladı. Birkaç gün önce çıkış veriliş polis bekçi çağırarak, fabrika dışına atıldığını sendika ortada bile yoktu.

►Olaydan sonra Sümerbank yönetimi bir genelde yayınlıyor, olayın bir "komplo" olduğunu açıklıyor, ayrıca sendika da aleyhine imza topluyor. Bu konuda ne diyorsunuz?

Evet genelgede benim "diş mihraklar"ı ilginç olduğunu söylüyorlar, imza toplarken de "Nuray"ı ve diş mihrakları protesto ediyoruz" diyorlar. Ben orada çalışan bir işçiyim, tepkim bireyseldir. Duvarlı insanlardan destek görürüm. Adımı bile bilmediğim insanlardan, sendikalardan, DEMKAD'dan destek görürüm. Hiç birini daha önce görmemişim. Neye dayanarak diş mihraklardan bahsediyorlar anlamadım.

►Yönetim Neden Fişek'i yı aklamak ve sizi işten çıkartmak istiyor?

Burda sanırım işçilere gözdağı vermek istiyorlar. Makamlarından bir memurun suçlanmasını istemiyorlar. Daha sonra böyle olaylar olduğunda işçi açığa varmasını istiyorlar. Benim aklıma bu geliyor.

►Yani M.Fişek'in hareketine Sümerbank yönetimi de ortak mı demek istiyorsunuz?

Ortak değil bile demek istemiyordum. Kendilerine kendi saltanatlarını korumak istiyorlar. İşçiyi haklı görmek onlar için zor bir olay olsa gerek.

►Burda bir işçinin onuruna, bir üst düzey memurun onuruna arasında ayırım mı söz konusu?

Muhakkak. Disiplin Kurulunda Personel Müdürü Fethi Bey "Namussuz adam gözünden belli olur" diye Fişek'i ve kızdığını halde aklamak o, 17. maddede ilde yargılanan ben oldum.

►Çıkışınız verildikten sonra başka girişimleriniz oldu mu? Dava açmak gibi.

Açık grevine başladığımızda savcılığa suç duyurusunda bulundum. İfadelerim alındı. Sendika avukatına tazminat davası açtım için gittim. Daha henüz açılmadı.

►Eski iş yerinizde yani Sümerbank'ta çalışan arkadaşlarını bir mesaj var mı?

Arkadaşlar benim olayımı kendilerine yayılmış kabul ettiler. Yemek boykotu yaparak sendika ve işyeri yönetimini zorladılar. Bu birliklet onları korkuttu. Genelge yayınlamaları, imza toplamaları onları ne denli korktuklarını kanıtladı. Arkadaşlarım, gücümüzü birliğimizle ortaya koyduğumuzda böylesi olayların bir daha tekrarlannamayacağını belirtmek isterim; biz işçilerin üretimden geçeni gücünün yasa dışı yollarla elinden alınıp, işçilerin herkeşce gösterdin.

►Çetin geçmiş olsun. Kaza nasıl oldu açıklar mısın? Saat 9.50'de işe başladım. Her zamanki gibi presin başına geçtim. Tahminen yarım saat kadar çalıştım. Hammadde bittirgi için presi kapatıp mal almaya gittim. Tekrar presin başına geçtimde presi kontrol ettim kapalıydı. Mal sürdüm. Pres kendiliğinden indi. Elimi çıkarmaya fırsat bulamadım. Müthiş bir acı hissettim. Her iki elim kanlar içindeydi. İki pramağım preste kaldı. Ök parmağında ezik. Hastaneye kaldırıldım 28 dikışıldım.

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

GENÇ İŞÇİ VE SENDİKA

Genç işçinin dünyayı anlama ve yorumlama çabasına katkıda bulunmak ve mücadelesinde öncül olmak sorumluluğu vardır. Ruhsal ve bedensel gelişiminde, sendikaların kendi bünyelerinde etkinliklere girmesi ve çabalaması şarttır.

Munzur Pekkölç

On yapılan araştırmalar, Türkiye'nin nüfusu en genç ülkelerin başında geldiğini gösteriyor. Doğum kontrolünün artıp yaşam sürelerinin uzatıldığı Avrupa ülkelerine göre oldukça genç bir nüfusa sahibiz. Bu bir olumluluk mu? Çok genel anlamda baktığımızda olumlu bir nitelik olan bu durum, Türkiye'de çözümü her gün güçleşen sorunlar yaratmaktadır. Çalışma yaşamı ve eğitim başta olmak üzere pek çok alanda gençlik binlerce sorunlarla başbaşa.

12 Eylül'le birlikte, kitlelere yöneltilen depolitizasyon ve en çok payını alan kesim gençliktir. 80 öncesi hafızalarından silinmeyen hiç anımsatılmamaya çalışılmış, gerekli görülen yerlerde ise egemen ideolojinin prizmasında çarpıtılarak beyinlere aktarılmıştır. Bundaki amaç çok açık. Her zaman değişmeye ve değişirmeye en açık kesim gençliktir. İşçi ve öğrenci arasında geçmiş dönemlerde bu niteliğini uygun davranış biçiminde genç vardır. 12 Eylül turpunu ilde bilicene kadar, onurla ve sorumluluk bilinci ile gerçekleştirdikleri güçlükleri henüz unutmamış. Egemen sınıf bunu çok yakından gözlemledi biliyor. Sonuç olarak öncelikte gençliği sindirmek politikasını izlediler. Sonrası ise sürekli kontrol, sürekli baskı.

İşte bu noktada, yani sindirimin arkasından gelen baskı dönemine gençlik egemenlerin yeni seçenekleri ile karşı karşıya kalmıştır. Gittikçe ağırlaşan yaşam koşulları daha genç yaşlarda çalışmaya zorlanıyor, başka hiç bir şeyle ilgilenme zaman ve gücünü bırakmamaktadır. Yoğun bir bilinçsizlendirme ve işverenlerin yarattıkları öğrenme seçeneğidir bu. Düzten bütün kurumların ilde yaratılmak istenen gençliğin sorunlarını çözmekte, bu sorunların dışındaki olumsuzlar ise sansızca bastırılmaktadır.

T.C. Anayasası Türkiye vatandaşları hakkında uygulamaların ve fırsatların eşitliğini denem vurur. Bu ilkeler basit harflerle çok güzel, pembe bir tablo çizer. Herkes eşit ve eşitçe bu ülkenin nimetlerinden faydalanır. Oysa bu ilkeler koyanlar tarafından her

Bizim sendikal alanımız içinde yoğun bir genç işçi potansiyeli var. Bu sonuç olarak daha dinamik ve daha mücadeleci bir sendikal politika izlememiz gerekiyor.

Çıraklık. Var olduğu günden bugüne çok çocukların haksız cezaya çarptırılması demektir. Futurasi ise: Karın du-yuracak bir meslek karşılığında, çocukluğunun güzel günlerini, sağlıklı bir bedeni ve umutlarını satmak demektir. 12-18 yaşlar arasında bedensel ve bedensel enerjisinin tümü, işverene "nasıl yararlanılacak" sorusuna yanıtına uygun tüketilir.

Kısa değindiğimiz bu konu ile karşılaştırıldığında işçi sayılan ve sendikaların bünyesinde bir alan gençlerin konumu biraz daha yitirdi. Sendikaların içinde bulundukları olumsuzluklar, genç işçileri de yakından etkilemekte, ilgilendirmektedir. Bu olumsuzlukların başında sendikalizmin batışına batmış ve işverenler sağ kolu olmaktan öteye gitmeyen yapılar, gelmekte. Diğer yandan iyiniyetli bir çaba sergilenen ama yeterli olmayan sendikalar var. Bu sendikalarda yasal ve yasa dışı baskılar, bir rahavet bir yavaşlık sağlanmak-

►Çetin geçmiş olsun. Kaza nasıl oldu açıklar mısın? Saat 9.50'de işe başladım. Her zamanki gibi presin başına geçtim. Tahminen yarım saat kadar çalıştım. Hammadde bittirgi için presi kapatıp mal almaya gittim. Tekrar presin başına geçtimde presi kontrol ettim kapalıydı. Mal sürdüm. Pres kendiliğinden indi. Elimi çıkarmaya fırsat bulamadım. Müthiş bir acı hissettim. Her iki elim kanlar içindeydi. İki pramağım preste kaldı. Ök parmağında ezik. Hastaneye kaldırıldım 28 dikışıldım.

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

►Çalıştığın yeri biraz tanıtır mısın? Toplam 20 kişiyiz. Çalışanların çoğu genç ve çirak, si-gortasız çalışanların olması-

Anlı, şanlı, Keşanlı

M.Necati Yıldırım

RT yeni yayın dönemiyle birlikte hemen herkesi olumlu ya da olumsuz yönde hayrete düşüren bir bakış açısı, bir yayın politikasıyla ekranları doldurdu. Cem Düna ne yapıyor? Kamuoyunu son günlerde en çok oyalayan soru bu. Dikkati çeken bir başka konu da: Hükümetin canı ciğeri TRT bu dönemde birden evreye evlat oluverdi. Genç tartışmalara yol açan "Keşanlı Ali Destanı"nda seyirciyi oyunun aksından sendikalar yardımıyla destekledi. Genç işçinin dünyayı

efendim nerede o günler! Hem solculuk ters değen birkaç şey parmak basmakla bitseydi son referandumda ülkenin % 65'i solu olmuş demektir. Neyse sözü getirmek istediğim nokta TRT'yi bile bir anda "solcu" yapiveren anlı, şanlı Keşanlı Ali Destanı.

Keşanlı Ali, ilk kez 1964 yılında hemem hemem bugün televizyonda oynayan kadrosuyla Gülriz Sururi-Engin Cezar Tiyatrosu'nda sahnelendi. Büyük ilgi toplayan oyun daha sonraları sırasıyla İngiltere, Almanya, Lübnan, Çekoslovakya ve Macaristan da sergilendi. Haldun Taner'in usta kalemi ve Yalçın Tura'nın müziğiyle eşsiz bir bütün oluşturdu Keşanlı Ali yüzlerce kez oynadıkları, tiyatro tarihindeki yerini aldıkları ve bir kez de filmi çekildikten sonra uzunca bir süre sesini soluğuna yitirdi. Ta ki iki yıl önce, Devlet Tiyatroları'nın önemli esere el atıp yepyeni bir kadroyla günün seyircisi karşısına çıkıp tanıtana kadar

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı Ali'nin en belirgin özelliği hiç kuşkusuz epik tiyatro anlayışıyla sahnelenmiş olmasıdır. 1964'te ve en son bu yayın dönemi televizyonda

Keşanlı'nın bunca sevilip, halka mal olması'nı nedenini; toplumumuzda yıllardır kanayan yaralar, zıtlıklar ve ezilenlerin acılarının bazen kara mizahla, bazen en yoğun duygusal bağlanımlarla verebilmiş, halktan, içimden bir oyun olmasında aramak gerekir.

Genco Erkal yönetiminde sergilenen Keşanlı'nın hemen her sahnesinde Erkal'ın mükemmelleme yaklaşan epik yorumunu izlemek, epik tiyatroyun tadına çıkar eser gerçekten ziyade oyun niteliği taşıyor. Diğer yandan oyunda anlatıcı gö-

yarınatmak yerine, sahne olup biten herşeyin bir oyundan ibaret olduğunu seyirciye hissettirmek istiyordu. Zaman zaman anlatıcının araya girmesi vb.- seyircinin estetik tutumuna zorlanmasa ve sahne başlıklarının projeksiyon teknikleriyle basyruvularak alımları çizilmesi oyunun gerek epik karakteristik özelliklerini ortaya çıkarıyor. Bu arada Genco Erkal'ın politikacı tiplemesini de unutmamak gerekir. Yılların epik deneyimiyle, ülkenin en iyi Brecht yorumcusu sayılan sanatçı, bu rolüyle en geniş televizyon izleyicisi kitlelere epigi tanıtmış oldu.

Tam da bu noktada halen Şehir Tiyatroları'nda oynayan, Ferhan Şensoy'un yönettiği Keşanlı'ya da değinmek gerekir sanıyorum. Bu yıl Şehir Tiyatroları'yla TRT'nin birbirine girmesine yol açan Keşanlı, Ferhan Şensoy'un elinde sanki ilk sahnelenişinden bu yana geçen 24 yıllık süreyle bir sanat dalı olduğunu gördük. Bu tür sanatın gelişimi, Keşanlı gibi nice oyunun sahnelenmesi hepimizin bir soluk kazanması Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

GENÇLER İÇİN YAZDILAR

Sorun öğüt verenlerin çok, örnek olanların az oluşu

Onat Kutlar

Gençlerde bir kimlik bunalımı olması son derece doğaldır. Çünkü hep bildiğimiz gibi insan ne olacağı önceden tayin edilmiş bir varlık değildir. Marks'ın dediği gibi, "Tarihin kendisi, tarihi tabii ki insanlar yapar. Kendi tarihlerini de." Bu oluşma sırasındaki insanın çeşitli yaşlarda seçim bunalımlarından geçmesi son derece doğaldır. Elbette karşısında bir kısmı verili olan, bir kısmı alternatif olmayan şeyleri yaşamak zorunda kalır. Bunlar karşısında her an seçme durumundadır. Gençlerin bir kimlik bunalımıyla karşılaşması bu bakımdan son derece doğaldır. Ülkemizde daha da doğaldır. Çünkü özgür biçimde seçimlerini engelleyen çok sayıda baskı ile karşı karşıyadırlar. Bunun için feodal baskılardan, ideolojik baskılardan, ilde baskılarından toplumun yarattığı morali baskılardan kadar karşıda baskı unsurunu kolaylaştırır. Tabii çeşitli yasaların, kuralları vs.'yi de, eklemeliyiz. Bu kadar baskı altında bulunan bir insanın kimlik bunalımı bir karşılaşması daha da doğaldır.

Anak, sana inanıyorum ki, toplumumuz genç bir toplumdur, dolayısıyla kimlik sorunu sadece yaş geçişi olanlarımızın değil bütün toplumumuzun sorunudur. Bu konuda bütün genç toplumlar olduğu gibi dinamiklerin siddetli oluşu, güçlü oluşu bu bunalımın da şiddetini artırmaktadır. Göz-

ünde tutulması gereken tek şey- benim tabii hiç kimseye değil her önderde bulunmak gibi bir niyetim ve amacım yok- sudur: İnsanların tutarı bir biçimde üretken olabilmeleri. Tutarlılıktan neyi kastedyorum? İnsan değişir ama bu de-

Peki Keşanlı'nın bunca sevilip, bu kadar çok insana malolabilmesinin nedeni ne? Bana kalırsa bu sorunun cevabını toplumumuzda yıllardır kanayan yaralar, zıtlıklar, ezilenlerin acılarının bazen kara mizahla bazen en yoğun duygusal bağlanımlarla verebilmiş, halktan, içimden bir oyun olmasında aramak gerekir sanıyorum. Bu yıl Şehir Tiyatroları'yla TRT'nin birbirine girmesine yol açan Keşanlı, Ferhan Şensoy'un elinde sanki ilk sahnelenişinden bu yana geçen 24 yıllık süreyle bir sanat dalı olduğunu gördük. Bu tür sanatın gelişimi, Keşanlı gibi nice oyunun sahnelenmesi hepimizin bir soluk kazanması Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

Keşanlı'nın Genco Erkal kadar epik

gışimin de tutarlı bir değişim olması gerekir. Keyfi değişimler olmaz. Çünkü insan keyfi değişimlerin kendii kendine hesabını veremez. Bugün ak birey ya da bireysellik bu sözünün türevleri arasında yer alır. Bireysellik aynı zamanda egoizmi, egosantrizmi (ben merkezçiliği) içerir. Oysa kişiliği oluşmuş olan insan, kişiliği oluşturan bütün öğeleri içinde taşır. Bunların içinde toplumsal öğeler çok ağırlıklı bir yer tutar.

Genellikle ağır baskılardan geçen, oldukça ateşli cömertler geliştirilen, cömertliğin düşüncesine karşılık bütün yönlemleri sürdüren, baskılardan tutulan genç insanların bu sınırlamaları, bu baskılardan kaçınması son derece doğaldır. Bu tür baskılardan içinde hiç kuşkusuz benimsediğimiz, mutlaka aşılması gerekli bir durum olarak gördüğümüz sektörlere vardır. Sektör bir düşünce biçiminin insanın kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özgür insan oluşmasına engel olan baskıları, kalıpları, değişirilemezmiş gibi görünen dogmatik bir takım baskıları, her birinin her birini kişiliği özgür bir biçimde oluşturmamasına da önemli engellerden biri olduğuna biliyoruz. Dolayısıyla bütün bunları söyleyen kişilerin, özg

Ekim'den Perestroika'ya

Engin Gümüşoğlu

“Yoldaşlar, öncülük yolunuz uzun ve zordur. Hiçbir kısa analiz onu kavrayamaz.”

Eski dünyanın, Birinci Dünya Savaşı'nın, I. Savaş'ın ve müdahalelerin maddi ve manevi yükü vardı. Değişimin ve insanların bununla ilgili umutların yeniliği, yeni ve olağanüstünün bizleri etkisi altına alma hızı ve capı, bize, geriyi bakıp düşünme zamanı bırakmadı.

Devrimci fırtınalarda, özel bir rol oynayan, özel etmenler vardı. Devrimci dönem asırlıklarından körüklenen, çoğu kez geleceğe ilişkin beş ve açık düşünceler vardı. Yeni bir yaşam için mücadele edenlerin bunu mümkün olduğunca çabuk ve iyi bir biçimde gerçekleştirmek için saf ve ateşli çabaları söz konusuydu.

Geçmiş -kahramanlıklar ve dramıyla- çağdaşlarımızın heyecanlanmasını önlemeyi. Tarihimiz tektir ve geri döndürülemez. Nasil duygular yarandırsa uyandırsın, o bizim tarihimizdir ve biz onu bağrımıza basıyoruz.

Bugün, dünyayı sarsan o Ekim günlerine dönüyoruz. Onlarda sağlamlar bir manevi destek ve öğretici dersler arıyoruz ve buluyoruz. Tekrar tekrar Ekim Devrimi'nin, sosyalist tercinin doğru olduğunu görüyoruz?

Sovyet gençliği

Emine Çakmakçı

Sovyet gençliğinin sosyopolitik öncüsü Genç Komünist Birliği (GKB) ya da yaygın adıyla Komsomol, kuruluşunun 70. yıldönümünü kutuyor. GKB'nin kuruluşu Ekim Devrimi'nin ardından 29 Ekim - 4 Kasım 1918'de toplanan Tüm-Rusya İşçi ve Köylü Gençler Birlikleri Birinci Kongresi'nde ilan edilmişti. Bu kongreye genç Sovyet cumhuriyetlerinden 120 değişik devrimci örgüt temsilcileri 195 delegat katılmıştı.

Komsomol'un kuruluşu yalnızca ülkenin sosyopolitik yaşamına katkıda bulunmakla kalmadı, uluslararası gençlik hareketinde de önemli etkilerde bulundu. Sovyet gençliğinin en ileri unsurlarını bünyesinde toplayan Komsomol, genç insanların işçi sınıfının bilimi ile donanmaları için sürekli ç-

GKB Sovyet gençliğinin çok yönlü yetişmesi için, pekçok girişimlerde bulundu, bugün de sürüyor. Özellikle Sovyet toplum yaşamının her yönünü kucaklayan yeniden yapılanma hamlesinde gençliğin katkılarını ve yeni rolü, Komsomol 20. Kongresi'nde ele alındı.

ha, gösterirken, onları somut pratik içinde de yetişmeye ve sosyalizmin kuruluşuna katkıda bulunmaya yöneltti.

1917 Devrimi'nden sonra tüm Rusya yıkıntılar içindeydi. Dünya Savaşı'nın ardından üç yıl süren iç savaş ve dış müdahale döneminin yıkımı yaşa-

Çağımızın, hatta insanlık tarihinin bu harikulâde olayının irdelemesi, belkide insanın insan üzerindeki sömürü ve baskısı ebediyen ortadan kalkıncaya dek tekrarlanarak sürecektir. Ve muhtemelen ondan sonra herşey “Ekimden Önce-Ekimden Sonra” biçiminde tarihteki gerçek yerini alacaktır.

Büyük Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü kutlamalarında yaptığı tarihi konuşmasında Mihail Gorbacov bunları söylüyordu. Gorbacov, “Yolumuz Ekim'in Yolu Öncülerin Yolu” diyordu?

Bu kisa sayılamaya ahlaki ile yazıya başlanmanın nedeni, Ekim ile Perestroika arasındaki bağlantıyı göze batırmak içindir. Çünkü, burjuva baskını ve bazı sol yorumcular farklı niyetlerle Perestroika'yı ve yaratıcısı Gorbacov'u Ekim'in ideallerinden vazgeçtiği şeklinde değerlendirmişler.

Çağımızın, hatta insanlık tarihinin bu harikulâde olayının irdelemesi, belki de insanın insan üzerindeki sömürü ve baskısı ebediyen ortadan kalkıncaya dek tekrarlanarak sürecektir. Ve muhtemelen ondan sonra herşey “Ekimden Önce-Ekimden Sonra” biçiminde tarihteki gerçek yerini alacaktır.

Aradan 71 yıl geçtiği halde yaşayan insanların büyük çoğunluğunun halen fakirliğe olmadıkları bu olayın böylesine büyük çapta görülmesi bir abart-

ma veya yanlışlama olamaz mı? Niye ille de Ekim'e göre kendimizi yenilemek zorundayız? Fırtınalı Ekim günleri ile aramızda 71 yıllık bir devrimler tarihi olduğuna göre bunu barmak mümkün mü?

Bu izleyeceğimiz yola bağlı. Seçeceğimiz yolun ya da yönünün yanlışlığı halinde, bu büyük insanlık olayının dışında kalmak gibi telefasi imkansız ağır bir bedel ödeyebiliriz. Ben, yirmi yıl önceine oranla genç arkadaşlarımızın önünde çağrılmaz güncel bir olanığın doğduğuna inanıyorum. Bu Perestroika'dır. Ne ilgisiz var diye itirazla sorulabilir. Cevabım hem evet, hem de hayır'dır.

Hayır, çünkü, önderi, partisi ve kendisi, yani bütün zenginliği ile Ekim, ikinci bir yorumu gerek kalmaksızın ışı ışı ortada duruyor. Evet, çünkü, Ekim'in sonuçları, en gerçek ve en gelişmiş haliyle Perestroika'da yeniden ifadesini buluyor.

“Çok kere, Perestroika'dan ne beklediğimiz soruluyor. Nihai hedeflerimiz nelerdir? Ke-

Ekim'i bitmemiş bir devrim olarak yaşanan gerçek ne büyüleyici macerası ne de destansı kahramanlığıdır. Yeni ve gerçek bir yaşam tutkusu onun evrensel gücüdür. Perestroika'nın tutkusu da tamı tamına budur. Bunun için cesaretle, genç arkadaşlarımıza perestroika'yı okuyup, öğrenerek işe başlamalarını öneriyorum.

Sin ve ayrıntılı bir yanıt pek veremeyiz. Kehanette bulunmak ve perestroika süreci içinde inşa ettiğimiz kamu binasının bütün mimari unsurlarını önceden yerleştirmeye çalışmak bizim yolumuz değildir.

Fakat, prensip olarak şunu söyleyebiliriz ki, Perestroika'nın nihai sonucu bizim için bellidir. Sovyet yaşamının bütün yönlerinin baştan aşağı ye-

Perestroika'nın büyüklüğü daha şimdiden, gerçek yaşama estileti ve özeleştiril yaklaşımın sosyalizm için “olmazsa olmaz” bir önkşül olduğuna kavratmasıdır.

nilenmesi demektir. Sosyalizme, en ileri sosyal örgütlenme biçimlerini vermek demektir. Ekonomik, sosyal, politik, manevi gibi temel yönleriyle sosyal sisteminin insanlık tabiatının tam olarak sergilenmesi demektir.

Sovyet gençliğinin en ileri unsurlarını bünyesinde toplayan Komsomol, genç insanların işçi sınıfının bilimi ile donanmaları için sürekli çaba gösterirken, onların somut pratik içinde de yetişmeye ve sosyalizmin kuruluşuna katkıda bulunmaya yöneltti.

ya Leninist Komsomol'un 40 milyondan fazla üyesi var. Sovyetler Birliği'ni oluşturan 100'den fazla ulus, milliyet, etnik grupları genç kadın ve erkekler Komsomol çatısı altında bir araya geliyorlar. Üyelerinin % 35'ini işçiler, % 7,4'i ni diğer ücretliler, % 17,7'si ni diğer ücretliler, % 38'ini öğrenciler oluşturuyor. Özellikle son yıllarda üyeliğe koşullarının daha titizlikle ele alındığı gözleniyor. Üyelerin % 53,3'ünü kadınlar oluşturuyor. Kadın üyeler tabandaki Komsomol örgütlerinin % 60,2'sinde, semt ve şehir KGB komitelerinin % 42,1'inde, yöre ve bölge komitelerinde, Birlik Cumhuriyetleri KGB Merkez Komitelerinin % 27'sinden fazlasında yönetici konumunda bulunuyorlar. Komsomol'un 82 milyon tıraşı 230 sürüli yayını ve üç basımeli bulunuyor. Ülkenin iç ve dış politikasıyla ilgili konularda

budur. Bunun için cesaretle, genç arkadaşlarımıza perestroika'yı okuyup, öğrenerek işe başlamalarını öneriyorum. Gerçi potansiyel bir tehlike yolun başında duruyor. Bu tehlikenin boyutlarını kavraması için Ekim sonrasında çok değerli bir dersini unutmamak lazım. Olay şu, bir kısım insanlara göre Ekim Devrimi'ni öngörülmeleyen bir yerde, Rusya'da gerçekleşmiştir, bu nedenle daha çok Rusya'ya özgü bir olaydır, diğer kimi insanlar da Ekim'in tek bir ülkede, üstelik de bir hayli geri bir ülkede gerçekleşmesinin yolu açtığı yeni problemleri yeterince dikkate almamışlardır.

Daha şimdiden perestroikayı Sovyetlere özgü bir olay olarak görme eğiliminde olanlar çıkmıştır. Yine, perestroikayı kendi asli unsurundan, Sovyet dinamiğinden kopararak, “her derde deva bir ilaç” gibi gören taklitçi yaklaşımlar türemiştir.

Perestroika'nın da daha baştan bu şekilde algılanması ihtimali vardır. Daha şimdiden perestroika'yı Sovyetler'e özgü bir olay olarak görme eğiliminde olanlar çıkmıştır. Yine, perestroika'yı kendi asli unsurundan, sovyet dinamiğinden kopararak, “her derde deva bir ilaç” gibi gören taklitçi yaklaşımlar oaktan türemiştir.

Her nedense bizim ülkemizde Ekim ile sonrakı 71 yıllık yaşamı arasına adeta bir duvar

çekildi. Ekim'in destansı yanı herkesi büyüledi ve sosyalizmin gerçek karakterini ve karşılaştığı sorunları anlayıp, kabullenmemiz hep zor oldu. Sosyalizmin kendi kendine uyum içinde geleceği gibi boş bir yımserlik, en zor olanın artık geride kalmasının yaratıcı rehabet, önce Sovyetler'i, sonra da bütün dünyayı sardı. Perestroika'nın büyüklüğü daha şimdiden gerçek yaşama estileti ve özeleştiril yaklaşımın sosyalizm için “olmazsa olmaz” bir önkşül olduğuna kavratmasıdır. Sosyalizmin bu kaynağına, kendi kendine özeleştiril bir tutum alabilmesi yataktadır. Bunsuz bir sosyalizm hep eksik ve hep çarpık olacağını artık kavramının zamanıdır. Perestroika'yı benimseyenler bakalım bunu başatabilecek mi?

İster Ekim'i, isterse Perestroika'yı okurken olsun çabamız ana yönelimi evrensel olanı, yani çağdaş bir insan olarak hepimizi bağlayan gerçek, vazgeçilmez öğeleri arayış, bulmak olmalıdır. Belki o zaman sorularla kolayca olmayan kapsamlı, tatmin edici yanıtlar verebiliriz.

* Ekim ve Perestroika: Devrim Sürtür. Bilim Sanat Yay. ** Perestroika-Güneş Yay.

SSCB nedir?

toplantılar gerçekleştirmek üzere her yıl 200'den fazla ajitasyon otobüsü ülkenin en uzak köşelerine gönderiliyor; bu amaçla helikopterlerle ajitasyon ekipleri de sevkediliyor. Sosyal faaliyet ve kültürel alanda da GKB geniş imkânlarla sahip.

GKB üyelerinin Sovyet ekonomisine katkısı güçlü biçimde sürüyor. Komsomollar'ın % 57'den fazlası üretme katılıyor, bunların % 48'ini üstünde bir bölümü doğrudan maddi üretimde yer alıyor.

SSCB Yüksek Sovyeti'ne seçilmiş olan temsilcilerin % 22'sini 30 yaşın altında gençler oluşturuyor. Bunların % 15'i GKB üyesi. Cumhuriyetlerin yüksek sovyetlerinde görev alan 30 yaşın altındaki temsilcilerin oranı % 20,3. Bunların % 15'i Komsomol'a üye. Yerel sovyetlerde ise bu oranlar sırasıyla % 34,3 ve % 22,4.

GKB Sovyet gençliğinin çok yönlü yetişmesi için, pek çok girişimlerde bulundu, bugün de sürdürüyor. Özellikle Sovyet toplum hayatının her yönünü kucaklayan yeniden yapılanma hamlesinde gençliğin ve gençlik örgütlenmesinin de bu doğrultuda adımlar gerçekleştirmesi gereği, Komsomol'un 1987'de yapılan 20. Kongresi'nde vurgulandı. SBKP'nin Haziran 1988'de yapılan Tüm Ülke Parti Konferansı'nda da kabul edildiği üzere, önümüzdeki yıldan itibaren siyasi yapıdaki değişiklikleri engören reform, gençliğin daha etkin, daha güçlü ve doğrudan siyasi ve sosyal katılımını artırmayı hedefliyor.

(Burada bir parantez açmak istiyorum. Geçen gün genç bir bayan arkadaş, okulunda bazı ilericiler insanları “Sovyetler Birliği'nin de artık kapitalizme döndüğünü” söylemelerinden yakındı. Anlatılan “Lenin'in,

Ekim'den Ekim'e mi, yeni Ekimler'e mi?

Hikmet Seçkinoglu

Tarihin bazı kesitlerinde sınıf mücadelesi lokal sınırlar içinde kalamayacak kadar yükselir. 1848-52, 1917-23, 1930-36 bunların en bilinen örneklerini oluşturuyor.

Bu durum bizi her bir ülkeyi böyle bir devrimci duruma taşıyan dinamiklerin aynı olduğu sonucuna götürmemeli. Örneğin 1948, Almanya için geçmiş burjuva devriminin artık erelenemeyeceği bir zaman kesidi anlamına gelirken, Fransa için 1789'da ortaya çıkan “atma”nın neden olduğu siyasal dalgalanmalar için de o güne kadar ulaşılan en yüksek tepeyi ifade ediyordu.

Toprağımız bu dinamiklerden önce “geçmiş burjuva devrimi”nin sonra da oturmamıştıktan kaynaklanan siyasal

Hareketli toprağımız son 20-30 yıl içinde soyutlayabilenler için zengin deneyimlere sahne oldu. Her yenilgi sonrası olağan karşılanması gereken ekonomik ve siyasal istikrar bile nerede ise çok kısa sürdü.

dalgalanmaları yaşadı, yaşıyor. Toprağımız bu yönüyle Avrupa'dan ayrılıyor ve geleceğe vadediyor. Avrupa'da hiç bir yerde son yirmi-otuz yıl içinde doruk noktasını devrimci durumun oluşturduğu bir iç savaş yaşanmadı. Avrupa'nın gördüğü son devrimci durum 1974 Portekiz'iydi. Öro-komünistler, Portekizli yoldaşların suknet teklifinde bulundular, hırkılınca uzun durulmasını öğüttiler. Bu, 1905'e duyarsız? II. Enternasyonal geleneğinin Avru-

pa'da hortlamasıydı.

Hareketli toprağımız son 20-30 yıl içinde soyutlayabilenler için zengin deneyimlere sahne oldu. Her yenilgi sonrası olağan karşılanması gereken ekonomik ve siyasal istikrar bile nerede ise yaşanmadı; yaşanan da adı her ne ise çok kısa sürdü.

Toprağımızın verimliliğiyle başkalarından duyurallık beklemeyelim. II. enternasyonal geleneğinden hiç beklemeyelim.

1903'den bakarak 1905'i görmek ne kadar mümkün? 1904'ün sonlarına doğru Plehanov, Lenin'in parti gelirlerini silahlanmaya harcamasına karşı çıkıyor. Lenin'in 1905'i arifesinde görüş, birşeyler olacağını sezip, ona göre davranmasını anlayamıyor.

DEVİMLER TARİHİ VE ARİFELER TARİHİ

Devrimler tarihi arifeler tarihini içerir mi? Elbette içermesi gerekir. Ama aşırı nesnel tarih tezlerinde arifeler, devrimi yapacak öznenin sanki randevuyu beklemeye döneldir.

Burada, arifelerden, eleştirildiği tarih anlayışından uzak durmaya çalışarak söz edeceğim.

1867'de Marks: “İngiltere, de toplumsal karşasınan gidişi gözle görürlür haldedir. Bu

durum belli bir noktaya ulaştığında, kıta Avrupa'sını da ister istemez etkileyecektir.” diye diyor. Üç yıl sonra “İngiltere tek başına ciddi bir iktisadi manivela olabilir” sözlerini söylüyor.*** Ve bir yıl sonra Fransa'da komün patlıyor! Bunun, arifelerin öngörüsünün sandığı kadar kolay olmadığının kanıtı sayılabileceğini düşünüyorum.

1903'ten bakarak 1905'i görmek ne kadar mümkün? 1904'ün sonlarına doğru Plehanov, Lenin'in parti gelirle-

rini silahlanmaya harcamasına karşı çıkıyor. Lenin'in 1905'i arifesinde görüş, birşeyler olacağını sezip, ona göre davranmasını anlayamıyor.

Ya 1917 Şubatı? Rusya'nın hareketli toprağı, 1916 Kasım ve Aralık'ta artan grevler ve gösterilerle somutlanan bir siyasal canlılığa, siyasetin patladığı bir döneme giriyor. 1917 yılının 9. günü, 9 Ocak Kahl Pazar'ın anılmasından, Şubat'a kadar gelişim ekspansiyesi karakterini koruyor. 1915'ten bakarak, 1916 Kasım - Aralık'ta dahası 1917 Şubatını görmek ne kadar mümkün?

1915 yılı savaş bütçelerinin Avrupa'da onaylandığı yılın ertesi oluyor. Aynı zamanda Basel Manifestosunda, yani 1915'in üç yıl öncesinde yaşananla birlikte geleceği düşünen devrimci atılışın henüz ipuçları vermediği bir dönem. Lenin'in “Bu savastan hemen sonra ya da savas sırasında güçlü bir devrimci hareketin gelişip gelişmeyeceğini söyleyemeyiz.” (Proletarya Devrimi ve Dönek Kaustky's-62) dediği bir dönem. Ve bu dönem spartakistlerin iktidarı eşliğine gelemediren 3-4 yıl, Bayera-Slovakya'da işçilerin iktidarı ele

geçirmelerinden 4 yıl, İtalya'da görülmeyiş boyutlara ulaşan fabrika ve toprak işgallerinden 4 yıl önce yaşanıyor. Pek bunlar 1915'ten bakıldığında görülebilir miydu?

Yaşanılan sürecin Arife olabileceği demek herkeş değil de II. enternasyonal geleceğinden uzak, toprağın hareketliliğine duyurallık “insanlar” soyutlayabiliyor.

Toprağımız, bu dinamiklerden önce “geçmiş burjuva devrimi”ni, sonra da oturmamıştıktan kaynaklanan siyasal dalgalanmaları yaşadı, yaşıyor.

Ekim'i, Ekim'den Ekim'e değil, yeni Ekim'ler için anlam gerekiyor. Yalnızca Ekim'i ve devrimler tarihini değil Arifeler tarihini de bilmek gerekiyor.

* 1905 Bolşevizmin Avrupa meinlerinde hiç olmadığını yazıyor. (Lenin-Marksizm ve Devlet Üzerine s.109)

** Seçme eserler II cilt, s.209

*** Kapital I cilt, s.18

DÜŞÜNMEYİ ÖĞRENMEK!

Yaşar Yiğit

1988 yılında, önceki yıllardan farklı olarak sok hareketimiz de hatırı sayılır bir ideolojik canlanmaya tanık olduk. Kapsamlı, sert polemikler yapıldı, yapılıyor. Bu eğilimin -şimdilik çiziz da olsa- hızını kaybetmeksizin temposunu artırarak süreceği gözleniyor.

Eski-yeni tüm okurlar hakkı olarak sorabilir: Ne oluyor, artık sok hareketler 12 Eylülle birlikte pek tanınmadıkları anlaşılan Türkiye gerçeği üzerine özgün analizlere mi giriştiler? Yoksa, yakın geçmişin bütün yönleriyle muhasebesi mi gündeme geldi? Hayır, sevgili okurlar, ideolojik canlanma bunların hiçbirini kapsamıyor. Peki canlanma nerededir? Canlanma, yanbaşımızda 71 yıllık sosyalist yaşam ve mücadele birikimine sahip Sovyetler Birliği'nden kaynaklanıyor. Başlatılan tartışmaları, Perestroika sürecinin bizdeki yankıları ve etkileyici sonuçları olarak da görebiliriz.

Bizden çok farklı koşullarda 71 yıllık bir mirasın üzerine kurulu Perestroika'nın bizleri bu denli yakından ilgilendirmesi ve etkilemesi mümkün mü? Bu olgu bizleri yeniden Türkiye gerçeğinden uzaklaştırmayacak mı?

Bizden çok farklı koşullarda 71 yıllık bir mirasın üzerine kurulu Perestroika'nın bizleri bu denli yakından ilgilendirmesi ve etkilemesi mümkün mü? Bu olgu bizleri yeniden Türkiye gerçeğinden uzaklaştırmayacak mı? Evet, belki Perestroika günlük yaşamımıza ilişkin sorunlara ışık tutuyor görünüyor ama umutlarımız ve iddialarımız açısından de gençlik örgütlenmesinin de bu doğrultuda adımlar gerçekleştirmesi gereği, Komsomol'un 1987'de yapılan 20. Kongresi'nde vurgulandı. SBKP'nin Haziran 1988'de yapılan Tüm Ülke Parti Konferansı'nda da kabul edildiği üzere, önümüzdeki yıldan itibaren siyasi yapıdaki değişiklikleri engören reform, gençliğin daha etkin, daha güçlü ve doğrudan siyasi ve sosyal katılımını artırmayı hedefliyor.

(Burada bir parantez açmak istiyorum. Geçen gün genç bir bayan arkadaş, okulunda bazı ilericiler insanları “Sovyetler Birliği'nin de artık kapitalizme döndüğünü” söylemelerinden yakındı. Anlatılan “Lenin'in,

Bolşevikler'in, Ekim'in ülkesinde de sosyalizm tutmadığı soyuyer gitsin yakasını” diye düşünmekte beis görmüyor bazı genç arkadaşlar. Hele bilgi kaynakları, burjuva basını ile sınırlı olanlar için, Stalin'in bir canı, Gorbacov'un da insanı bir demokrat olması, Sovyet ekonomisinin de Kurtarıcı (I) liberal piyasa ekonomisine dönmeye doğru veriler olarak kabul görmediler. Bilmezler mi ki, dünya burjuvazisi böyleli bir Sovyetler Birliği görmek için tüm zenginliklerinin hemen yarısını Sovyetler'e bağlamaya hazırdu. Ne demişler, “Aç tavuk rüyasında kendini bulduğamı bildirir.”

Bizim aç gözli Türk burjuvaları da, kendi gerçekliklerini bir türlü ikna edemedikleri emekçilere “Bakin, özlem duyduğunuz Sovyet halkı bile kapitalistlerin gerçekliğini anladı” demeye getiren cingöz buluşlar peşinde. Ama insanların düşünme yetisini henüz kaybetmediler, akıllarını da peynir ekmekle yemediler. Alalım Sovyet insanını. Her şey bir yana, canavarlıkta bir benzeri daha bulunmayan faşist Hitler ordularına karşı, çelik bir irade ve sarımsak bir öngörü ile halkına başkomutanlık yaparak özgürlüğü ve zaferi elde etmiş Stalin gibi bir adamı eleştirmek temel sorunumuz gün ışına çıkartılmasın katkıda bulunmuş, daha önemlisi Sovyet insanının kendi ekonomik-sosyal-siyasi ve kültürel yaşamına karşı daha aktif ve özeleştiril bir tutum almasını sağlamıştır. Glasnost, her sosyalizmin sorunlardan ve çelişkilerden uzak, kapalı bir sistem olmadığının bütün dünyaya göstermiş, açıklığı ve iyi niyeti uluslararası ilişkilerin temel vazgeçilmez bir normu olarak ortaya koymuştur.

Glasnost'tan sonra ortaya atılan Perestroika ise, Glasnost'un mantıklı sonucu olarak, sosyalizmedeki ağır lara ve yanlışlıklara bir daha meydan vermemek üzere, Sovyet yaşamının gelişmiş sosyalizmin ölümlerine aykırı tüm yabancısı ve tutucu eğilimlerden arındırılması, Sovyet sosya-

karşılık olarak açıklık ve yeniden yapılanmayı ifade ediyor. Açıklık; hem tarihin hem de günümüz Sovyet gerçeklerinin tam bir açıklık içinde, keyfi çarpıtmalarla uğratılmaksızın, gerçeklerin olduğu gibi ele alınması ifade ediyor. Glasnost'u sosyalist yaşamdaki eleştiril-özleştiril ilkesinin güncel popüler tanımı olarak da niteleyebiliriz. Glasnost, ortaya atıldığında her Sovyet yaşamının birikmiş, hasır altı edilmiş birçok temel sorunumuz gün ışına çıkartılmasın katkıda bulunmuş, daha önemlisi Sovyet insanının kendi ekonomik-sosyal-siyasi ve kültürel yaşamına karşı daha aktif ve özeleştiril bir tutum almasını sağlamıştır. Glasnost, her sosyalizmin sorunlardan ve çelişkilerden uzak, kapalı bir sistem olmadığının bütün dünyaya göstermiş, açıklığı ve iyi niyeti uluslararası ilişkilerin temel vazgeçilmez bir normu olarak ortaya koymuştur.

Glasnost'tan sonra ortaya atılan Perestroika ise, Glasnost'un mantıklı sonucu olarak, sosyalizmedeki ağır lara ve yanlışlıklara bir daha meydan vermemek üzere, Sovyet yaşamının gelişmiş sosyalizmin ölümlerine aykırı tüm yabancısı ve tutucu eğilimlerden arındırılması, Sovyet sosya-

list yaşamının adeta bir devrim hızında ve derinliğinde yeni tarzda düşünülmesini öngörüyor. Glasnost, sonuçları henüz alınabilen pratik bir yaşamın birikmiş, hasır altı edilmiş birçok temel sorunumuz gün ışına çıkartılmasın katkıda bulunmuş, daha önemlisi Sovyet insanının kendi ekonomik-sosyal-siyasi ve kültürel yaşamına karşı daha aktif ve özeleştiril bir tutum almasını sağlamıştır. Glasnost, her sosyalizmin sorunlardan ve çelişkilerden uzak, kapalı bir sistem olmadığının bütün dünyaya göstermiş, açıklığı ve iyi niyeti uluslararası ilişkilerin temel vazgeçilmez bir normu olarak ortaya koymuştur.

Glasnost'tan sonra ortaya atılan Perestroika ise, Glasnost'un mantıklı sonucu olarak, sosyalizmedeki ağır lara ve yanlışlıklara bir daha meydan vermemek üzere, Sovyet yaşamının gelişmiş sosyalizmin ölümlerine aykırı tüm yabancısı ve tutucu eğilimlerden arındırılması, Sovyet sosya-

list yaşamının adeta bir devrim hızında ve derinliğinde yeni tarzda düşünülmesini öngörüyor. Glasnost, sonuçları henüz alınabilen pratik bir yaşamın birikmiş, hasır altı edilmiş birçok temel sorunumuz gün ışına çıkartılmasın katkıda bulunmuş, daha önemlisi Sovyet insanının kendi ekonomik-sosyal-siyasi ve kültürel yaşamına karşı daha aktif ve özeleştiril bir tutum almasını sağlamıştır. Glasnost, her sosyalizmin sorunlardan ve çelişkilerden uzak, kapalı bir sistem olmadığının bütün dünyaya göstermiş, açıklığı ve iyi niyeti uluslararası ilişkilerin temel vazgeçilmez bir normu olarak ortaya koymuştur.

“Tartışmalı Tezler”e bağlı olarak bir çok konuda yeni ya kavramlar üretilecek tartışmalar boyutlandırılmak isteniyor. Tahmin edileceği gibi “Tartışmalı Tezler”, uluslararası bilimsel ideolojik ortamda adeta bir deprem etkisi yaratıyor.

değerlendiriliyor. 27. Parti Kongresi ile başlayan ve Parti Konferansı ile doruk noktasına ulaşan Perestroika, artık yeni bir yaklaşım ve pratik bir eylem klavuzu olarak Sovyet yaşamını baştan aşağı yenilemeye devam ediyor. “21. yüzyıla her alanda hazırız!” Perestroika'nın önemsel şiarı oluyor.

Perestroika, en genelinde, parti tarafından saptanan Sovyetler Birliği'ndeki tukanma-

nın, yine parti tarafından çizilmesi projesi olarak da görülebilir. “Doğru hiç kimenin tekelinde değildir” anlayışıyla başlatılan alternatif üretme çalışması, Lenin sonrasında ilk kez görülen şiddetli ideolojik tartışmalarla da beraberinde getirmişti.

Perestroika, sadece Sovyetler Birliği'nde değil, dünya sosyalist ve işçi hareketinde de bir tikanıklık durumunun varlığını ileri sürüyor. Bilimsel sosyalist hareket açısından, Lenin sonrasında olaylar ve yaşam karşısındaki en zor yıllarının yaşanmakta olduğunu hükmedilerek, çözüm yollarının ancak “Yeni Düşünce Tarzı” ile bulunabileceği ileri sürülmektedir. Ideolojik plan- da, dogmatizme, düşünce tembelliğine ve genel dogmalarla sığınmanın rehavetine karşı savaş açılmakta, yaratıcı ve yeni düşüncenin, ancak Marksist temelde “zihniyet devrimi” ile gerçekleştirileceği vurgulanmaktadır.

Ve son olarak Sovyetler Birliği Akademisi'nce ve SBKP Uluslararası Dış İlişkiler Kürsüsü'nce gündeme getirilen “Tartışmalı Tezler” dünya sok hareketine sunuldu. Tezler, dünyamızın varoluşundan beri ilk kez “olmak veya olmama” durumuyla karşı karşı-

ya kaldığını, nükleer silahlanmanın yanı sıra, ekolojik bozulma ve açlığın bir “uygarlık krizi” oluşturdularından hareketle, “Şiddetten arındırılmış bir dünya” hedefinin dünyamızın sosyal yenilenmesinin çözümlerini formülasyonu olabileceği ileri sürülmektedir. Yine ne bu temel kavramlara bağlı olarak birçok konuda yeni ya kavramlar üretilecek tartışmalar, arifelerin öngörüsünün sandığı kadar kolay olmadığının kanıtı sayılabileceğini düşünüyorum.

1903'ten bakarak 1905'i görmek ne kadar mümkün? 1904'ün sonlarına doğru Plehanov, Lenin'in parti gelirle-

gibi ileride telefasi güç bir yoksunluk içindeydi. Çok yönlü düşünmek diyorur çünkü, bir Fransız, bir Portekiz, bir Yunanlı gençlere göre daha şanssız. Oralar da tüm aklı ve dürtüs insanın gözü, kulağı ve beyni konumunda olan gelişkin işçi sınıfı merkezi otoriteleri var. Yeni kavramların ve “tartışmalı tezler”in neyi ifade edip, neyi etmediğini evrensel Marksist kültüre göre anlatıp, tartışabilecek, bizimle kıyaslanamayacak kadar daha çok bilimli insan var. Herşeyi gerp psikoze ile bakan, tartışmada ve düşünce üretiminde bile yaloğlu değli monoloğu terich eden Türkiye sok ortamında sağlıklı ve doğru olanı üretmek, üretilemiş olanı öz yargısı izleyebilecek çok zor olacağı için.

Yaratıcı düşünmek diyoruz çünkü, soyutlama ve kavramlaşma geleneği nerede ise sifiri olan Türkiye toplumunda, bütün olaylara ve başkalarına yaratılış bütün olgulara “bize nasıl yararlı olabilir” faydacı anlayışı ile yaklaşsan, böyle olduğu için de taklitçilik ve seçmeciikten bir türlü kurtulmama, düşüncede iflah olmaz bir eklektizim tüm toplum üyelerini sardıği bir ortamda büyüdüğümüzü bir an bile olsun aklımızdan çıkartmamak.

Zaman, sınırsız düşünme, sınırsız tartışma ve sınırsız hars kurma zamanıdır. Bakın, görülebiliyor musunuz, yolun başında umutlarımız ve düşülmemiz bizleri bekliyor. Haydın uzanıp alalım ve “bilimin ışıklı zirvelerine doğru” hep birlikte usulca yola koyulalım...

Özgürce düşünmek diyoruz, çünkü: Perestroika sürecini 12 Eylül faşizminin karanlığında izlemeye ve öğrenmek

gibi ileride telefasi güç bir yoksunluk içindeydi. Çok yönlü düşünmek diyorur çünkü, bir Fransız, bir Portekiz, bir Yunanlı gençlere göre daha şanssız. Oralar da tüm aklı ve dürtüs insanın gözü, kulağı ve beyni konumunda olan gelişkin işçi sınıfı merkezi otoriteleri var. Yeni kavramların ve “tartışmalı tezler”in neyi ifade edip, neyi etmediğini evrensel Marksist kültüre göre anlatıp, tartışabilecek, bizimle kıyaslanamayacak kadar daha çok bilimli insan var. Herşeyi gerp psikoze ile bakan, tartışmada ve düşünce üretiminde bile yaloğlu değli monoloğu terich eden Türkiye sok ortamında sağlıklı ve doğru olanı üretmek, üretilemiş olanı öz yargısı izleyebilecek çok zor olacağı için.

Yaratıcı düşünmek diyoruz çünkü, soyutlama ve kavramlaşma geleneği nerede ise sifiri olan Türkiye toplumunda, bütün olaylara ve başkalarına yaratılış bütün olgulara “bize nasıl yararlı olabilir” faydacı anlayışı ile yaklaşsan, böyle olduğu için de taklitçilik ve seçmeciikten bir türlü kurtulmama, düşüncede iflah olmaz bir eklektizim tüm toplum üyelerini sardıği bir ortamda büyüdüğümüzü bir an bile olsun aklımızdan çıkartmamak.

Zaman, sınırsız düşünme, sınırsız tartışma ve sınırsız hars kurma zamanıdır. Bakın, görülebiliyor musunuz, yolun başında umutlarımız ve düşülmemiz bizleri bekliyor. Haydın uzanıp alalım ve “bilimin ışıklı zirvelerine doğru” hep birlikte usulca yola koyulalım...

Özgürce düşünmek diyoruz, çünkü: Perestroika sürecini 12 Eylül faşizminin karanlığında izlemeye ve öğrenmek

gibi ileride telefasi güç bir yoksunluk içindeydi. Çok yönlü düşünmek diyorur çünkü, bir Fransız, bir Portekiz, bir Yunanlı gençlere göre daha şanssız. Oralar da tüm aklı ve dürtüs insanın gözü, kulağı ve beyni konumunda olan gelişkin işçi sınıfı merkezi otoriteleri var. Yeni kavramların ve “tartışmalı tezler”in neyi ifade edip, neyi etmediğini evrensel Marksist kültüre göre anlatıp, tartışabilecek, bizimle kıyaslanamayacak kadar daha çok bilimli insan var. Herşeyi gerp psikoze ile bakan, tartışmada ve düşünce üretiminde bile yaloğlu değli monoloğu terich eden Türkiye sok ortamında sağlıklı ve doğru olanı üretmek, üretilemiş olanı öz yargısı izleyebilecek çok zor olacağı için.

Yaratıcı düşünmek diyoruz çünkü, soyutlama ve kavramlaşma geleneği nerede ise sifiri olan Türkiye toplumunda, bütün olaylara ve başkalarına yaratılış bütün olgulara “bize nasıl yararlı olabilir” faydacı anlayışı ile yaklaşsan, böyle olduğu için de taklitçilik ve seçmeciikten bir türlü kurtulmama, düşüncede iflah olmaz bir eklektizim tüm toplum üyelerini sardı